

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>Specializuoti nacionaliniai teismai

Specializuoti nacionaliniai teismai

Kelios valstybės narės turi specializuotus teismus, nagrinėjančius tam tikro pobūdžio bylas. Šie teismai dažnai nagrinėja ginčus administraciniais klausimais, kartais ginčus tarp privačių asmenų ar įmonių.

Kelios valstybės narės turi specializuotus teismus, nagrinėjančius administracines bylas, t. y. valstybės institucijų ir privačių asmenų ar įmonių ginčus dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų, pvz., ginčus dėl statybų leidimo, leidimo užsiimti verslu ar apmokestinimo.

Privačių asmenų ir (arba) įmonių ginčams (civilinėms byloms) nagrinėti kai kurios valstybės narės turi teismus, kurie specializuojasi darbo bylų srityje.

Spustelėjus kurios nors šalies vėliavą, bus pateikta išsami tos šalies informacija.

Paskutinis naujinimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Specializuoti teismai - Belgija

Šiame skyriuje apžvelgiami Belgijos specializuoti teismai.

Specializuoti teismai

Visa informacija apie konkrečios srities (darbo, komercinės teisės) specializuotus teismus pateikiama skyriuje „Bendrosios kompetencijos teismai“.

Konstitucinis Teismas

 Konstitucinis Teismas tikrina, ar įstatymai, dekretai ir nutarimai atitinka Konstituciją. Jis taip pat prižiūri, kad būtų tinkamai paskirstytos federacijos subjektų ir federacinės valstybės kompetencijos sritys.

Teismą sudaro 12 teisėjų, užtikrinančių, kad Belgijos teisės aktų leidėjai laikytųsi Konstitucijos. Jis gali panaikinti įstatymus, dekretus bei nutarimus ir sustabdyti jų galiojimą. Konstitucinis Teismas įsteigtas kaip specializuotas teismas. Dėl savo ypatingos funkcijos jis nepriklauso nei nuo įstatymų leidžiamosios, nei nuo vykdomosios, nei nuo teisminės valdžios.

Konstitucinio Teismo pirmtakas – Arbitražo teismas, įsteigtas 1980 m. laipsniškai pertvarkant Belgiją į federacinę valstybę. Steigėjai pirmąjį pavadinimą teismui davė dėl pradinės jo vykdytos arbitražo funkcijos sprendžiant įvairių teisės aktų leidėjų – federacinės valstybės ir bendruomenių bei regionų – ginčus. Tuomet jis tik tikrindavo, ar įstatymai, dekretai ir nutarimai atitinka Konstitucijoje ir institucijų reformų įstatymuose įtvirtintas kompetencijos sričių paskirstymo taisykles.

2007 m. gegužės 7 d. teismas pavadintas Konstituciniu Teismu – šis pavadinimas labiau atitinka jo kompetencijos sritis, kurios buvo išplėstos suteikus teisę tikrinti, ar įstatymais, dekretais ir nutarimais nepažeidžiama Konstitucijos II antraštinė dalis (8–32 straipsniai dėl Belgijos piliečių teisių ir laisvių), 170 ir 172 straipsniai (mokesčių teisėtumas ir vienodumas) ir 191 straipsnis (užsieniečių apsauga).

6 teisėjai priklauso prancūzų kalbinei grupei, **6** – olandų kalbinei grupei. Vienas teisėjas turi pakankamai gerai mokėti vokiečių kalbą. Kiekvienoje kalbinėje grupėje 3 teisėjai turi ne trumpesnę kaip penkerių metų parlamento asamblėjos nario darbo patirtį ir 3 teisėjai – darbo teisės srityje patirtį (Belgijos universiteto teisės profesorius, Kasacinio teismo arba Valstybės tarybos teisėjas, Konstitucinio Teismo teisės referentas).

Šaltinis: [Konstitucinio Teismo](#) interneto svetainė.

Administraciniai teismai

Valstybės Taryba

 Valstybės Taryba – tai įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teisminės valdžios kryžkelėje esanti patariamoji ir kartu teisminė institucija, kuri įsteigta daugiausia dėl teisės aktų leidėjo siekio visiems fiziniams ar juridiniams asmenims suteikti galimybę veiksmingai apskųsti neteisėtus administracinius aktus, dėl kurių jie patyrė žalą.

Todėl Valstybės Tarybos pagrindinės kompetencijos sritys – **sustabdyti administracinių aktų** (atskiri aktai ir nuostatai), **kuriais pažeidžiamos galiojančios teisės normos, galiojimą ir juos panaikinti**.

Tačiau ginti nuo savavališkų administracinių aktų – ne vienintelė Tarybos pareiga. Ji taip pat vykdo **patariamąsias institucijos funkcijas** įstatymų ir teisės aktų leidybos srityse.

Valstybės Taryba taip pat yra **kasacinis teismas**, kompetentingas nagrinėti skundus dėl žemesnės instancijos **administracinių teismų sprendimų**.

Valstybės Taryba priima sprendimus ir nutarimus dėl pateiktų ieškinių.

Tarybą sudaro 44 nariai, skiriami iki gyvos galvos: 1 vyriausiasis pirmininkas, 1 pirmininkas, 14 kolegijų pirmininkų ir 28 valstybės teisėjai.

Nariai posėdžiauja Valstybės Tarybos generalinėje asamblėjoje ir vienoje iš administracinių bylų skyriaus arba teisės aktų skyriaus kolegijų.

Šaltinis: [Belgijos Valstybės Tarybos](#) interneto svetainė.

Šių sričių teisinių duomenų bazės

 Valstybės Tarybos interneto svetainė.

 Konstitucinio Teismo interneto svetainė.

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, ja galima naudotis nemokamai.

Susijusios nuorodos

Federacinė viešoji teisingumo tarnyba

Paskutinis naujinimas: 03/08/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Bulgarija

Šiame skirsnyje pateikiama informacija apie Bulgarijos teismų sistemos specializuotus teismus.

Specializuoti teismai

Bulgarijoje nėra specializuotų darbo, jūrų teisės, komercinių ar kitų tipų teismų. Specializuoti komercinių bylų skyriai veikia apygardų teismuose. Visuose teismų sistemos teismuose yra civilinių ir baudžiamųjų kolegijų skyrius, skyriai ir kolegijos.

Administraciniai teismai

2006 m. priėmus naują Administracinio proceso kodeksą Bulgarijos Respublikoje sukurta administracinių teismų sistema. Administracinės teisenos sistemą sudaro 28 administraciniai teismai apygardų lygiu ir Aukščiausiasis administracinis teismas.

Administraciniai teismai apygardų lygiu

Administracinių teismų jurisdikcijai priklauso visos bylos dėl prašymų dėl:

administracinių aktų priėmimo, pakeitimo, panaikinimo ar paskelbimo niekiniais;

ginčų sprendimo paskelbimo niekiniu ar neturiniu juridinės galios pagal Administracinio proceso kodeksą;

teisės gynimo priemonių administracinių institucijų neteisėtų veiksmų ir neveikimo atžvilgiu;

apsaugos nuo neteisėto prievartinio vykdymo užtikrinimo;

žalos, padarytos dėl teisės nuostatų neatitinkančių aktų, administracinių institucijų bei pareigūnų veiksmų ir neveikimo, atlyginimo;

žalos, padarytos dėl prievartinio vykdymo užtikrinimo, atlyginimo;

administracinių teismų priimtų sprendimų paskelbimo niekiniais, negaliojančiais ar jų panaikinimo;

administracinių aktų klaidingumo nustatymo pagal Administracinio proceso kodeksą.

Kiekvienas asmuo gali pareikšti ieškinį teismui dėl administracinės teisės ar teisinio santykio buvimo ar nebuvimo nustatymo tais atvejais, kai jis turi tam teisę ir nėra kitos teisės gynimo procedūros.

Bylas nagrinėja tas administracinis teismas, kurio geografinėje jurisdikcijoje yra ginčijamą administracinį aktą priėmusios institucijos buveinė, o tais atvejais, kai minėta buveinė yra kitoje šalyje, jas nagrinėja Sofijos miesto administracinis teismas.

Nė vieno administracinio akto, kuriuo nedelsiant vykdoma nacionalinė užsienio, gynybos ir saugumo politika, negalima apskųsti apeliacine tvarka, išskyrus atvejus, kai tai numatyta teisės aktuose.

Aukščiausiasis administracinis teismas

 Aukščiausiasis administracinis teismas nagrinėja skundus dėl Ministrų Tarybos, Ministro Pirmininko, Ministro Pirmininko pavaduotojo, ministrų, kitų Ministrų Tarybai tiesiogiai pavaldžių institucijų vadovų, Aukščiausiosios teismų tarybos, Bulgarijos nacionalinio banko, apygardų valdytojų aktų, taip pat kitų statute nurodytų aktų ir šių aktų užginčijimus; jis priima sprendimus dėl antrinės teisės aktų dokumentų užginčijimo. Kaip kasacinė instancija šis teismas nagrinėja teismo aktus, priima sprendimus administracinėse bylose ir nagrinėja prašymus dėl galiojančių teismo aktų dėl administracinių bylų panaikinimo. Aukščiausiasį administracinį teismą sudaro dvi kolegijos, kurios turi skyrius. Kolegijoms vadovauja teismo pirmininkas ir jo pavaduotojai.

Kiti specializuoti teismai

Karo teismai

Karo teismų istorija siekia 1879 m. liepos 1 d. Karo teismų sistema buvo pertvarkyta 1956 m., kariuomenės padalinius išdėsčius Sofijos, Plovdivo, Sliveno, Varnos ir Pleveno miestuose. Šiuo metu karo teismai turi tą pačią struktūrą.

Karo teismas

Karo teismas

Karo teismai, kaip pirmosios instancijos teismai, nagrinėja baudžiamąsias bylas dėl nusikalstamų veikų, kurias vykdydami savo pareigas padarė karo tarnybos pareigūnai, generolai, karininkai, puskarininkiai ir eiliniai kitose ministerijose bei agentūrose, civiliai Gynybos ministerijoje, Bulgarijos kariuomenėje, Gynybos ministerijai pavaldžiose struktūrose, Nacionalinio saugumo agentūroje ir Nacionalinėje žvalgybos tarnyboje. Karo apeliacinis teismas, kaip tarpinės apeliacinės peržiūros instancija, nagrinėja bylas, dėl kurių sprendimus priėmė karo teismai. Baudžiamojo proceso kodekse nustatyta karo teismų jurisdikcija. Šiems teismams taikomas tas pats statusas, kaip ir apygardų teismams.

Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų

Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų sprendžia civilinius ginčus dėl turto, taip pat ginčus dėl sutarčių spragų užpildymo arba sutarčių suderinimo su naujomis aplinkybėmis, neatsižvelgiant į tai, ar vienos arba abiejų šalių gyvenamoji vieta ar nuolatinė gyvenamoji vieta yra Bulgarijos Respublikoje, ar kitoje šalyje.

Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų įsitvirtino kaip svarbiausia arbitražo institucija Bulgarijoje: jis įgijo pasitikėjimą dėl itin profesionalios savo veiklos kaip teisinius ginčus sprendžiantis organas. Per metus Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų išsprendžia nuo 250 iki 300 tiek tarptautinių, tiek vidinių ginčų. 82 % šalies vidaus bylų išsprendžiami per 9 mėnesius, o 66 % tarptautinių bylų – per 12 mėnesių.

 Arbitražo teismas taip pat aktyviai dalyvauja arbitražo teisės aktų tobulinimo procese. Arbitražo teismas negali spręsti ginčų dėl teisių į nekilnojamąjį turta, nagrinėti ieškinių dėl išlaikymo ar su darbo santykiais susijusių teisių, taip pat negali spręsti ginčų dėl nematerialiojo turto ar šeimos teisės.

Teisinė duomenų bazė

Teismų interneto svetainės

Kiekvienas Bulgarijos teismas turi interneto svetainę, kurioje visuomenei pateikiama informacija apie teismo struktūrą ir veiklą, nagrinėjamas ar jau išnagrinėtas bylas ir kita naudinga informacija.

 Aukščiausiosios teismų tarybos interneto svetainėje pateikiamas išsamus Bulgarijos teismų sąrašas, jų adresai ir interneto svetainės (tik bulgarų kalba).

Teismo aktai skelbiami nedelsiant po jų priėmimo atitinkamo teismo interneto svetainėje pagal **Asmens duomenų apsaugos aktą** ir **Įslaptintos**

informacijos apsaugos aktą.

Bylų aktai dėl asmenų civilinės ar sveikatos būklės skelbiami be pagrindimo dalies.

Daugiau naudingos informacijos pateikiama šiuose interneto puslapiuose:

 Aukščiausiasis administracinis teismas

 Karo teismas

 Arbitražo teismas prie Bulgarijos prekybos ir pramonės rūmų

 Tarptautinis arbitražo teismas

Paskutinis naujinimas: 17/12/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už

šiam dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Čekija

Specializuoti teismai

Apskritai Čekijoje specializuotų teismų nėra, tačiau bendrosios kompetencijos teismuose yra specializuotų (darbo teisės) skyrių.

Kiti teismai

Konstitucinis Teismas

Konstitucinis Teismas yra teisminė institucija, užtikrinanti Konstitucijos viršenybę.

Konstitucinis Teismas bylas nagrinėja plenarinėje sesijoje (esant plenumui) arba keturiose trijų teisėjų kolegijose.

Sprendimus pagrindiniais nacionalinės ir teisminės svarbos klausimais gali priimti tik visos sudėties plenumas. Tai, pavyzdžiui, – sprendimai dėl parlamento įstatymo panaikinimo, Respublikos prezidento apkaltos ar teisės eiti pareigas atėmimo arba politinės partijos panaikinimo.

Plenume dalyvauja visi teisėjai, iš kurių dešimt turi dalyvauti priimant sprendimą. Devynių teisėjų balsų dauguma būtina priimant sprendimus šiais klausimais: parlamento įstatymo panaikinimas, sprendimas dėl Respublikos prezidento apkaltos arba teisės eiti pareigas atėmimo, taip pat nuosprendžio, grindžiamo skirtingu anksčiau teismo priimto sprendimo išaiškinimu, priėmimas.

Trijų teisėjų kolegijos nagrinėja visas kitas bylas, kaip antai privačių asmenų ar savivaldybių konstitucinius skundus, ginčus dėl parlamento narių išrinkimo ar tinkamumo, centrinių valstybės institucijų ir autonominių vietos įstaigų konfliktus dėl kompetencijos.

Konstitucinį teismą sudaro 15 teisėjų. Senato pritarimu teisėjus dešimties metų kadencijai skiria Respublikos prezidentas. Apribojimų teisėjus skirti naujai kadencijai nėra.

Teismo administracijai vadovauja pirmininkas ir du pirmininko pavaduotojai. Kiekvienam teisėjui padeda jo darbuotojai – padėjėjai teisės klausimais ir sekretoriai.

Daugiau informacijos galima rasti [Konstitucinio Teismo svetainėje](#).

Paskutinis naujinimas: 09/04/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Danija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Danijos specializuotų teismų organizacinę sistemą.

Specializuoti teismai

Jūrų ir komercinis teismas (Sø- og Handelsretten)

[Jūrų ir komercinis teismas](#) įsteigtas 1862 m. Nuo to laiko jis nagrinėja bylas, susijusias su visos šalies jūrų ir komerciniais reikalais.

Jūrų ir komercinio teismo kompetencija buvo nuolat plečiama; šiandien teismas nagrinėja bylas, susijusias su **Danijos prekių ženklų įstatymu**, **Dizaino įstatymu**, **Rinkodaros priemonių įstatymu**, **Konkurencijos įstatymu**, tarptautinėmis prekybos sąlygomis ir kitais komerciniais klausimais.

Be to, **Bankroto bylų skyrius** nagrinėja didžiojoje Kopenhagoje iškeltas bylas, susijusias su bankrotu, mokėjimų sustabdymu, privalomu skolų grąžinimu ir skolų peržiūrėjimu.

Žemės kadastro teismas (Tinglysningretten)

[Žemės kadastro teismas](#) buvo įsteigtas 2007 m. sausio 1 d. Jo jurisdikcija apima visą Daniją.

Netrukus teismas iš apylinkių teismų perims registravimo funkciją. Jis **registruos nuosavybės teises į žemę**, **hipotekas įkeitimus** ir **kitus įkeitimus, vedybines sutartis ir pan.**

Žemės kadastro teismas sprendžia ginčus, kylančius dėl registravimo. Šio teismo sprendimą galima apeliacine tvarka apskųsti Vakarų Danijos aukštajam teismui.

Specialusis kaltinimo ir peržiūros teismas (Den Særlige Klageret)

Specialusis kaltinimo ir peržiūros teismas nagrinėja **su teisėjais** arba kitais teismuose, įskaitant Farerų salų ir Grenlandijos teismus bei Apeliacinių skundų leidimų tarybą, **dirbančiais teisininkais susijusius drausmės klausimus**. Be to, teismas gali atnaujinti baudžiamąsias bylas ir atleisti gynybos advokatą baudžiamojame byloje.

Specialųjį kaltinimo ir peržiūros teismą sudaro Aukščiausiojo Teismo teisėjas, aukštojo teismo teisėjas, apylinkės teismo teisėjas, teisininkas ir mokslinių žinių turintis teisininkas.

Administraciniai teismai

Danijos teismų sistemoje nėra administracinių teismų.

Paskutinis naujinimas: 10/09/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Vokietija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Vokietijos specializuotų teismų organizaciją.

Specializuoti teismai

Darbo teismai

Darbo teismai sprendžia darbo teisės ginčus, kurie kyla iš sutartinių darbuotojų ir darbdavių santykių (individualioji darbo teisė). Šie teismai taip pat sprendžia kolektyvinių darbo sutarčių šalių, t. y. profesinių sąjungų ir darbdavių asociacijų (kolektyvinė darbo teisė) ir darbdavių ir darbo tarybos ginčus.

Pirmoji instancija yra darbo ginčų teismai (t. y. žemių teismai). Juose bylas nagrinėja kolegijos, kurias paprastai sudaro vienas profesionalus teisėjas (pirmininkas) ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai, iš kurių vienas atstovauja darbuotojui (-ams), o kitas – darbdaviui (-iams). Tam tikrus sprendimus, kurie nėra žodinės procedūros dalis, priima pirmininkas nesitardamas su neprofesionaliais teisėjais.

Aukštesnieji darbo teismai (tai taip pat yra žemių teismai), nagrinėja apeliacijas ir skundus dėl darbo teismų sprendimų. Die Kammer setzt sich ebenfalls aus einem Berufsrichter und je einem ehrenamtlichen Richter aus den Kreisen der Arbeitnehmer und der Arbeitgeberzusammen.

Paskutinėje instancijoje bylas nagrinėja Federalinis darbo teismas ([Bundesarbeitsgericht](#)). Šio teismo kolegijas sudaro vienas pirmininkas, du kiti profesionalūs teisėjai ir po vieną teisinio išsilavinimo neturintį teisėją, iš kurių vienas atstovauja darbuotojui (-ams), o kitas – darbdaviui (-iams).

Administraciniai teismai

Už administracinių bylų nagrinėjimą atsakingi trijų skirtingų teismų sistemos šakų teismai: bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai, socialinių bylų teismai ir finansinių bylų teismai. Bendrosios administracinės, socialinės ir mokesčių jurisdikcijos teismų svarbi savybė yra ta, kad šie teismai taiko ex officio principą (pagal institucijos teisę). Todėl šie teismai privalo tirti bylos faktus savo iniciatyva (t. y. ne tik pagal ginčo šalies prašymą, be to, jie nėra saistomi reikalavimų rinkti įrodymus). Tokia tvarka taikoma todėl, kad šiose bylose teismo sprendimo teisingumas yra susijęs su viešuoju interesu.

Bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai

Bendroji administracinė jurisdikcija turi tris instancijas.

Pirmoji instancija – regioniniai administraciniai teismai (*Verwaltungsgerichte*).

Antroji instancija – aukštesnieji žemių administraciniai teismai (*Oberverwaltungsgericht* arba *Verwaltungsgerichtshof*)

Aukščiausioji instancija – Federalinis administracinis teismas ([🇱🇹 Bundesverwaltungsgericht](#)).

Regioniniai administraciniai teismai paprastai yra pirmosios instancijos teismai. Aukštesnieji administraciniai teismai yra visų pirma apeliaciniai teismai, nagrinėjantys pirmosios instancijos teismų sprendimus teisės ir faktų požiūriu. Federalinis administracinis teismas yra kasacinis teismas, kuris nagrinėja tik skundus dėl teisės klausimų (yra kelios išimties).

Bendrosios administracinės jurisdikcijos teismai paprastai nagrinėja visus administracinių organų ir privačių asmenų ginčus dėl teisingo administracinių įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo. Tačiau jeigu byla susijusi su administracinio organo (kaip privačios įmonės) dalyvavimu ekonominiuose santykiuose pagal civilinę teisę, ji, kaip ir visi ginčai, kylantys iš tokios veiklos, teisinga bendrosios kompetencijos teismams. Be to, ginčai, kurie pagal įstatymą teisingi bendrosios kompetencijos teismams, socialinių bylų teismams arba finansinių bylų teismams, nėra teisingi bendrosios administracinės jurisdikcijos teismams.

Administraciniuose teismuose sprendimus paprastai priima teisėjų kolegijos. Regioniniuose administraciniuose teismuose bylas nagrinėja trys profesionalūs ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Aukštesniuose administraciniuose teismuose bylas nagrinėja trys profesionalūs teisėjai. Federalinis administracinis teismas susideda iš penkių profesionalių teisėjų. Tačiau regioniniuose administraciniuose teismuose bylos gali būti perduotos ir atskiram teisėjui.

Socialinių bylų teismai

Socialinė jurisdikcija, kaip ir administracinė jurisdikcija, apima tris instancijas, kurios užtikrina tinkamą užduočių pasidalijimą. Be regioninių socialinių bylų teismų (*Sozialgericht*), veikiančių kaip pirmosios instancijos teismai, kiekvienoje federacijos žemėje yra žemės socialinių bylų teismas (*Landessozialgericht*), taip pat yra apeliacinis teismas ir Federalinis socialinių bylų teismas ([🇱🇹 Bundessozialgericht](#)), kuris yra paskutinės instancijos teismas ir nagrinėja skundus dėl teisės klausimų.

Socialinių bylų teismai yra daugiausia atsakingi už ginčų, susijusių su socialinės apsaugos (pensijos, nelaimingų atsitikimų ir nedarbo draudimas, ligonių priežiūros draudimas), nedarbingumo draudimo ir socialinės pagalbos klausimais. Socialinės jurisdikcijos srityje sprendimus taip pat paprastai priima teisėjų kolegijos. Socialinių bylų teismo kolegiją sudaro vienas profesionalus teisėjas ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai. Žemių socialinių bylų teismų kolegijas ir Federalinio socialinių bylų teismo kolegijas sudaro trys profesionalūs teisėjai ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai.

Mokesčių teismai

Mokesčių jurisdikciją sudaro pirmosios instancijos finansinių bylų teismai ir Federalinis finansinių bylų teismas ([🇱🇹 Bundesfinanzhof](#)), kuris yra paskutinės instancijos teismas ir nagrinėja tik skundus dėl teisės klausimų. Finansinių bylų teismų kompetencija apima ginčus dėl valstybės mokesčių, rinkliavų ir muitų. Finansinių bylų teismų kolegijas sudaro trys profesionalūs teisėjai ir du teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai, o Federalinio finansinių bylų teismo kolegijas sudaro penki profesionalūs teisėjai. Finansinių bylų teismuose bylos gali būti perduotos ir atskiram teisėjui.

Kiti specializuoti teismai

Federalinis Konstitucinis Teismas (*Bundesverfassungsgericht*)

Federalinis Konstitucinis Teismas ([🇱🇹 Bundesverfassungsgericht](#)) sprendžia konstitucinės svarbos klausimus federacijos lygmeniu. Šio teismo sprendimai grindžiami konstitucine teise. Federaliniame Konstituciniame Teisme idžiausią bylų dalį sudaro konstituciniai skundai. Šiuos skundus teikia piliečiai, kurie mano, kad jų pagrindinės teisės yra pažeistos teismo sprendimu, vyriausybės veiksmais arba norminiais aktais. Paprastai konstitucinis skundas yra priimtinas tik tuo atveju, kai į visus kitus kompetentingus teismus jau buvo nesėkmingai kreiptasi (t. y. paskutinės instancijos sprendimai arba jei išimties tvarka buvo pateiktas konstitucinis skundas dėl įstatymo).

Egzistuoja dar kelios proceso rūšys, pavyzdžiui, abstrakti ir konkreti įstatymų atitikties Konstitucijai teisminė kontrolė, taip pat procedūros, kuriomis nustatoma, ar federalinės konstitucinės institucijos neviršijo savo kompetencijos. Tam tikri Federalinio Konstitucinio Teismo sprendimai gali turėti įstatymo galią. Teismą sudaro du senatai, kuriuos sudaro aštuoni teisėjai. Bylos nagrinėjamos trijų teisėjų kolegijose arba senate ir paprastai be žodinio nagrinėjimo.

Žemių konstituciniai teismai (*Landesverfassungsgerichte*) / valstybės aukštieji teismai (*Staatsgerichtshöfe*)

Žemių konstituciniai teismai arba valstybės aukštieji teismai yra atitinkamų federalinių žemių (*Länder*) konstituciniai teismai. Jie paprastai sprendžia konstitucinius ginčus pagal žemių teisę (*Landesrecht*), kuri taip pat reglamentuoja šių teismų steigimą, administraciją ir kompetenciją.

Susijusios nuorodos

- [🇱🇹 Federalinis darbo teismas \(Bundesarbeitsgericht\)](#)
- [🇱🇹 Federalinis administracinis teismas \(Bundesverwaltungsgericht\)](#)
- [🇱🇹 Federalinis socialinių bylų teismas \(Bundessozialgericht\)](#)
- [🇱🇹 Federalinis finansinių bylų teismas \(Bundesfinanzhof\)](#)
- [🇱🇹 Federalinis Konstitucinis Teismas \(Bundesverfassungsgericht\)](#)

Paskutinis naujinimas: 15/09/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Estija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Estijos teismų sistemai priklausančius administracinius ir specializuotus teismus.

Specializuoti teismai

Remiantis Estijos Konstitucija, įstatymais gali būti numatytas specializuotų teismų su specialiąja jurisdikcija steigimas. Nepaprastosios padėties teismus steigti draudžiama.

Estijoje specializuotų teismų neįsteigta.

Konstitucinis Teismas

Aukščiausiasis Teismas kartu atlieka aukščiausio apeliacinio teismo ir konstitucinio teismo funkcijas.

Kaip konstitucinis teismas, Aukščiausiasis Teismas:

nagrinėja prašymus įvertinti visuotinai taikomų įstatymų arba atsisakymo išleisti tokį įstatymą atitiktį Konstitucijai;

nagrinėja prašymus įvertinti tarptautinių sutarčių atitiktį Konstitucijai;

nagrinėja prašymus pateikti išvadą dėl Konstitucijos išaiškinimo atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisę;

nagrinėja reikalavimus, kad Parlamentas, Parlamento valdyba ir Respublikos Prezidentas priimtų nutarimus, taip pat skundus dėl tokių nutarimų;

nagrinėja prašymus pripažinti Parlamento narį, Respublikos Prezidentą, Teisingumo ministrą arba generalinį auditorių ilgą laiką negalinčiais eiti pareigų;

nagrinėja prašymus nutraukti Parlamento nario įgaliojimus;

sprendžia, ar leisti parlamento pirmininkui, einančiam Respublikos Prezidento pareigas, paskelbti pirmalaikius Parlamento rinkimus arba atsisakyti paskelbti įstatymą;

nagrinėja prašymus nutraukti politinės partijos veiklą;

nagrinėja skundus ir protestus dėl rinkimų komitetų sprendimų ir veiksmų.

Individualus konstitucinis skundas negalimas.

Aukščiausiojo Teismo duomenis ryšiams galima rasti [Aukščiausiojo Teismo svetainėje](#).

Konstitucinės peržiūros procedūra nustatyta [Konstitucinės peržiūros teisminės procedūros įstatymu](#).

Administraciniai teismai

Administraciniai teismai **pirmąja instancija** nagrinėja administracines bylas. Estijoje jie veikia kaip nepriklausomos teisminės institucijos tik kaip pirmosios instancijos teismai.

Antrąja instancija skundus dėl administracinių teismų sprendimų nagrinėja apygardos teismai.

Administracinių teismų jurisdikcija, skundo administraciniam teismui pateikimo procedūra ir administracinio proceso tvarka nustatyta [Administracinio proceso kodekse](#).

Administraciniai teismai

Estijoje yra du administraciniai teismai: Talino administracinis teismas ir Tartu administracinis teismas.

Administracinius teismus sudaro dveji teismo rūmai.

Talino administracinį teismą sudaro dveji teismo rūmai:

Talino teismo rūmai,

Pernu teismo rūmai

Tartu administracinį teismą sudaro dveji teismo rūmai:

Tartu teismo rūmai,

Jehvio teismo rūmai.

Apygardos teismai

Estijoje yra du apygardos teismai, veikiantys kaip antrosios instancijos teismai.

Talino apygardos teismas,

Tartu apygardos teismas.

Teismų duomenis ryšiams galima rasti [Teismų svetainėje](#). Duomenys ryšiams pateikiami **nemokamai**.

Paskutinis naujinimas: 08/08/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Airija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Airijos specializuotų teismų sistemą ir apibūdinama visa teismų sistema. Bendros informacijos apie [Teisėtvarkos sistemą](#) ir [Bendrosios kompetencijos teismus](#) ieškokite atitinkamuose šio portalo skyriuose.

Specializuoti teismai

Ieškinių dėl nedidelių sumų teismas

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra – tai nebrangus ir formaliai nesudėtingas būdas spręsti vartotojų ginčus, kai šalys neprivalo turėti teisinio atstovo. Ieškinių dėl nedidelių sumų teismas veikia apylinkės teisme. Ši procedūra gali būti taikoma, kai ieškiny (kurio vertė yra ne didesnė kaip 2 000 EUR) pareikštas dėl vartotojo įsigytų prekių ar paslaugų, patirtos nedidelės žalos nuosavybei arba siekiant susigrąžinti nuomos užstatą. Jeigu ieškiny neginčijamas, šalių dalyvavimas posėdyje nebūtinas. Jeigu ieškiny ginčijamas ir per teismo posėdį susitarti nepavyksta, ginčą sprendžia apylinkės teismo teisėjas, o jo sprendimą apeliacine tvarka galima apskųsti apygardos teisme.

Komercinių bylų teismas

Komercinių bylų teismas iš tikrųjų yra specializuotas Aukštojo teismo skyrius. Viena pagrindinių jo ypatybių yra gebėjimas greitai nagrinėti bylas. Kad tai pasiektų, jis taiko savo procedūras, skirtas užregistruotų bylų nagrinėjimui pagreitinti. Šios procedūros reglamentuojamos [Aukštųjų teismų taisyklių 63A skyriuje](#).

Šis teismas nagrinėja bylas, kurios pagal 63A skyriaus r1 punktą priskiriamos komercinių bylų kategorijai. Tai ginčai, susiję su įmonių teise, bankroto teise, intelektine nuosavybe, statybomis, administracine teise ir konstitucine teise. Kad ieškiny arba priešinis ieškiny pagal 1 taisyklės a punktą būtų priimtinas šiam teismui, jo vertė turi būti ne mažesnė kaip 1 000 000 EUR. Pagal 1 taisyklės b punktą priimtinių bylų atveju riba nenustatyta, dėl priimtimumo savo nuožiūra sprendžia komercinių bylų teismo teisėjas.

Gydymo nuo narkotikų priklausomybės teismas

Gydymo nuo narkotikų priklausomybės teismo programa (*Drug Treatment Court Programme*, DTC) veikia apylinkės teisme. Pagal šią programą už ne smurtinius nusikaltimus nuteistiems nuo narkotikų priklausomiems asmenims suteikiama galimybė išvengti ciklo „narkotikai, nusikaltimas, kalėjimas“. Tinkami kandidatai atrenkami atsižvelgiant į motyvaciją dalyvauti programoje.

Kiti teismai

Yra teismų, kurie nagrinėja skundus dėl pajamų mokesčių, teisės į socialines išmokas, ieškinius lygių galimybių teisės aktų pagrindu, imigracijos prašymus, miesto plėtros planavimo ir darbo bylas. Šiems teismams pirmininkauja ne teisėjai, o kvalifikuoti tų sričių specialistai, o jų sprendimus apeliacine tvarka galima apskųsti apygardos teisme arba Aukštajame teisme.

Paskutinis naujinimas: 11/07/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Graikija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie specializuotą Graikijos teismų sistemą.

Valstybės Taryba

Pagal Konstitucijos 95 straipsnį įsteigta Valstybės Taryba (*Συμβούλιο της Επικρατείας*) yra **aukščiausiasis administracinis teismas**; jos darbas organizuojamas **plenarinėse sesijose** arba **skyriuose**. Plenarinėje sesijoje dalyvauja pirmininkas, bent dešimt Tarybos narių, du jaunesnieji Tarybos nariai ir sekretorius.

Skyriai yra šeši: I, II, III, IV, V ir VI.

Pirmieji keturi skyriai (I, II, III ir IV) atlieka teismines Tarybos funkcijas ir posėdžiauja viešai. Posėdžiuose dalyvauja skyriaus pirmininkas (Valstybės Tarybos pirmininko pavaduotojas), du **Tarybos nariai**, du jaunesnieji Tarybos nariai ir **sekretorius** (iš viso penki nariai).

Dalyvaujant dar dviem Tarybos nariams, kiekvienas iš šių skyrių gali posėdžiauti ir septynių narių kolegijoje. Tai daroma tik bylose, kurias septynių narių skyriui pateikia teismo pirmininkas arba perduoda penkių narių skyrius.

V skyrius atsakingas už nutarimų tvarkymą ir drausminių įgaliojimų vykdymą. Skyrių sudaro pirmininkas (Valstybės Tarybos pirmininko pavaduotojas), bent vienas Tarybos narys, vienas jaunesnysis Tarybos narys (vykdydamas pareigas, jis turi lemiamą balsą) ir sekretorius.

VI skyrius atsakingas už sprendimų, susijusių su Valstybės pajamų rinkimo kodeksu (*Κώδικας Είσπραξης Δημόσιων Εσόδων*), kasacinį nagrinėjimą ir per administracinius ginčus patirtos žalos kompensavimą. Jo sudėtis tokia pati kaip pirmųjų keturių skyrių.

Pagrindinės Valstybės Tarybos **pareigos** apibrėžtos **Konstitucijos 95 straipsnio 1 dalyje** ir vykdomos taip, kaip nustatyta pagal įstatymus.

Valstybės Tarybos kompetencijai, be kita ko, priklauso:

gavus prašymą, panaikinti administracinių institucijų vykdytinus aktus, kuriais piktnaudžiaujama valdžia ar pažeidžiami įstatymai;

gavus prašymą, kaip nustatyta įstatymuose, kasacine tvarka peržiūrėti bendrosios kompetencijos administracinių teismų galutinius sprendimus;

nagrinėti esminius administracinius ginčus, kurie jai perduodami pagal Konstituciją ir įstatymus;

tvarkyti visus reguliuojamojo pobūdžio potvarkius.

Institucijos privalo vykdyti Valstybės Tarybos sprendimus dėl panaikinimo. Šio įpareigojimo nesilaikanti kompetentinga institucija gali būti pagal įstatymus patraukta atsakomybėn.

Audito Rūmai

Pagal Konstitucijos 98 straipsnį įsteigti Audito Rūmai (*Ελεγκτικό Συνέδριο*) yra dvejetainis – **teismines ir administracines – funkcijas** atliekantis **aukščiausiasis teismas**. Vykdydamas administracinius įgaliojimus, jis yra teisminė institucija. Audito Rūmų sudėtis tokia pati kaip Valstybės Tarybos. Audito Rūmai savo pareigas vykdo **plenarinėse sesijose, trijuose skyriuose ir poskyriuose**.

Pagrindinės Audito Rūmų kompetencijos sritys:

tikrinti valstybės ir vietos valdžios institucijų ar kitų viešųjų juridinių asmenų **išlaidas**;

tikrinti valstybės valdžios institucijų ar joms prilyginamų asmenų sudaromas didelės ekonominės vertės **sutartis**;

tikrinti valstybės apskaitos pareigūnų ir vietos valdžios institucijų ar kitų viešųjų juridinių asmenų **sąskaitas**;

pareikšti nuomonę dėl įstatymų projektų, susijusių su pensijomis arba tarnybos pripažinimu teisei į pensiją gauti;

parengti ir pateikti parlamentui valstybės pajamų ir išlaidų, taip pat balanso **ataskaitą**;

nagrinėti ginčus dėl pensijų skyrimo;

nagrinėti civilių ar karių valstybės tarnautojų **atsakomybės** už tyčia ar dėl aplaidumo valstybei padarytą žalą bylas.

Valstybės Taryba Audito Rūmų sprendimų netikrina.

Kiti specializuoti teismai

Karo teismas (*στρατοδικείο*), **laivyno teismas** (*ναυτοδικείο*) ir **oro pajėgų teismas** (*αεροδικείο*)

Tai **specializuoti baudžiamieji teismai**. Visi (be išimties) sausumos, jūrų arba oro pajėgose padaryti karinio personalo pažeidimai priklauso karinių teismų jurisdikcijai.

Aukščiausiasis specialusis teismas

Aukščiausiasis specialusis teismas (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*) – į Konstitucinį Teismą panašus [☞ specializuotas teismas](#), nes dauguma jo jurisdikcijai priklausančių ginčų yra konstitucinio pobūdžio. Šis pagal [☞ Konstitucijos](#) 100 straipsnį įsteigtas teismas yra specialiai įgaliotas tikrinti parlamento rinkimų teisėtumą, atstatyti [☞ parlamento narius](#) ir spręsti trijų aukščiausiųjų Graikijos teismų konfliktus. Aukščiausiojo specialiojo teismo sprendimai neatšaukiami, t. y. [☞ apeliacija](#) negalima.

Teismą sudaro Valstybės Tarybos pirmininkas, Aukščiausiojo Teismo (*Άρειος Πάγος*) pirmininkas, Audito Rūmų pirmininkas, keturi Valstybės Tarybos nariai ir keturi Aukščiausiojo Teismo nariai (jie kas dvejus metus skiriami burtais).

Teismui pirmininkauja **Valstybės Tarybos arba Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų vyresnis**. Svarstant bylas, kuriose sprendžiami konstitucinio pobūdžio konfliktai ir ginčai arba aiškinamos įstatymų nuostatos, taip pat dalyvauja du nuolatiniai Graikijos universitetų teisės fakultetų profesoriai.

Specialusis bylų prieš teismo pareigūnus teismas

Pagal **Konstitucijos 99 straipsnį** ir Įstatymą Nr. 693/1977 įsteigtas Specialusis bylų prieš teismo pareigūnus teismas (*Ειδικό Δικαστήριο αγωγών κακοδικίας*) nagrinėja teismo pareigūnams iškeltas bylas dėl neteisingo teismo proceso. Teismui pirmininkauja Valstybės Tarybos pirmininkas, kiti nariai: Valstybės Tarybos narys, Aukščiausiojo Teismo narys, Audito Rūmų tarybos narys, du nuolatiniai Graikijos universitetų teisės fakultetų profesoriai ir du teisininkai (burtais skiriami teisininkų Aukščiausiosios drausminės tarybos nariai).

Specialusis ministrų atsakomybės teismas

Specialusis ministrų atsakomybės teismas (*Ειδικό Δικαστήριο ευθύνης υπουργών*) įsteigtas pagal **Konstitucijos 86 straipsnį**.

Kiekvienai konkrečiai bylai nagrinėti šis teismas sudaromas iš **šešių Valstybės Tarybos narių ir septynių Aukščiausiojo Teismo narių**, kuriuos, prasidėjus teismo procesui, burtais skiria **parlamento pirmininkas**. **Byla svarstoma** viešame parlamento posėdyje, o svarstymui vadovauja minėtųjų aukščiausiųjų teismų nariai, kurie turimą statusą turi būti įgiję arba iki jo paaukštinti iki pateikiant pasiūlymą pradėti teismo procesą. Specialiajam teismui pirmininkauja aukščiausio rango iš burtais paskirtų Aukščiausiojo Teismo narių, o jeigu to paties rango yra keli nariai, – vyriausias iš jų. Prokuroro pareigas eina **Aukščiausiojo Teismo prokuratūros narys** – jis ir jo pavaduotojas taip pat skiriami burtais.

Šio teismo kompetencija – nagrinėti bylas, susijusias su vyriausybės ministrų ir jų pavaduotojų einant pareigas padaryta nusikalstama veika, jeigu bylas šiam teismui perdavė parlamentas.

Specialusis ginčų dėl teismo pareigūnų atlygio teismas

Specialusis ginčų dėl teismo pareigūnų atlygio teismas (*Ειδικό δικαστήριο Μισθολογικών Διαφορών Δικαστικών Λειτουργιών*) įsteigtas pagal **Konstitucijos 88 straipsnį**.

Jį sudaro **Konstitucijos 99 straipsnyje** numatyto Specialiojo teismo nariai, taip pat dalyvauja nuolatinis profesorius ir teisininkas.

Teismo kompetencija – nagrinėti **ginčus dėl (bet kokio) teismo pareigūnų atlygio** ir pensijų, jeigu atitinkamų teisinių klausimų sprendimo rezultatas gali turėti įtakos didesnės asmenų grupės atlyginimams, pensijoms arba mokestiniam statusui.

Teisinių duomenų bazės

🔗 **Valstybės Tarybos** interneto svetainėje pateikiama daugiau kaip 250 000 sprendimų.

Duomenų baze galima naudotis **nemokamai**.

Toliau nurodytos pagrindinių **pirmosios instancijos administracinių teismų** interneto svetainės.

🔗 **Atėnų pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Salonikų pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Pirėjo pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Patrų pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Herakliono pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Larisos pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Aleksandrupolio pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Serių pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Komotinės pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Kavalos pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Chanijos pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Janinos pirmosios instancijos administracinis teismas**

🔗 **Atėnų pirmosios instancijos administracinio teismo** interneto svetainėje teikiamos šios paslaugos:

teismų praktikos paieškos;

teismų praktikos biuletenių.

Rengiamasi teikti šias paslaugas:

pažymų išdavimo;

bylos stebėjimo;

teisinių dokumentų pateikimo.

Visų kitų teismų interneto svetainėse teikiamos šios paslaugos:

elektroninių paraiškų išduoti pažymą;

bylų stebėjimo.

Be to, daugumoje šių interneto svetainių teikiama informacija apie teismų kompetenciją, istoriją, darbo tvarkos taisykles, organizacinę struktūrą, dirbančius teismo pareigūnus ir kt.

Paprastai prieiga nemokama. Vis dėlto teisinių duomenų baze leidžiama naudotis tik teisėjams ir reikalaujama specialios naudotojo programinės įrangos ir identifikavimo kodų.

Toliau nurodytos pagrindinių **administracinių apeliacinių teismų** svetainės:

🔗 **Atėnų administracinis apeliacinis teismas**

🔗 **Salonikų administracinis apeliacinis teismas**

Teikiamos šios paslaugos:

bylų svarstymo tvarkaraščiu;

elektroninių paraiškų išduoti pažymą;

bylos stebėjimo.

Paprastai prieiga nemokama. Vis dėlto teisinių duomenų baze leidžiama naudotis tik teisėjams ir reikalaujama specialios naudotojo programinės įrangos ir identifikavimo kodų.

Susijusios nuorodos

🔗 **Valstybės Taryba**

🔗 **Audito Rūmai**

Paskutinis naujinimas: 25/06/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Ispanija

1978 m. Ispanijos Konstitucijos 117 straipsnyje nustatyta, kad teismų sistema ir veikla grindžiama unifikuoto teisingumo principu.

Pagal Ispanijos teismų sistemą bendrosios kompetencijos teismai skirstomi į penkias teiseinas: civilinę, baudžiamąją, administracinę, socialinę ir karinę.

Ispanijoje nėra specializuotos teisenos, tačiau galima pažymėti, kad pagal nurodytas teiseinas sukurti konkrečių sričių specializuoti teismai. Pavyzdžiui, teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, komerciniai teismai, kalėjimų priežiūros arba nepilnamečių teismai. Šie teismai yra bendrosios kompetencijos teismai, tačiau jų specializacija – konkrečių sričių bylos.

Specializuoti teismai

Organiniame teismų įstatyme nustatyti šie specializuoti teismai:

KOMERCINIAI TEISMAI

Komerciniai teismai, veikiantys nuo 2004 m. rugsėjo 1 d., – tai specializuoti teismai. Jie vykdo civilinę teiseną.

TERITORINĖS RIBOS

Paprastai kiekvienoje provincijoje yra vienas ar keli komerciniai teismai, kurių jurisdikcija apima visą provinciją, o būstinė yra jos sostinėje.

Jie taip pat gali būti įsteigti ne provincijos sostinėje, bet kituose miestuose, jeigu taip rekomenduojama atsižvelgiant į gyventojų poreikius, pramoninių ar komercinių centrų buvimą ir ekonominę veiklą, kiekvienu atveju nustatant teismų jurisdikcijos sritį.

Gali būti steigiami komerciniai teismai, kurių jurisdikcija išplečiama dviem ar daugiau tos pačios autonominės srities provincijų.

JURISDIKCIJA

Kommerciniai teismai nagrinėja bylas dėl **nemokumo**, kaip nustatyta šį klausimą reglamentuojančiame įstatyme.

Kommerciniai teismai taip pat nagrinėja civilinei teisei priskiriamus klausimus, įskaitant, be visų kitų, ieškinius, susijusius su nesąžininga konkurencija, pramonine nuosavybe, intelektine nuosavybe ir reklama, taip pat visus klausimus, vykdančią šią teiseną kylančius pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojamos verslo ir kooperatinės bendrovės.

Kommercinių teismų jurisdikcija apima **užsienio teismų sprendimų ir kitų teismo ir arbitražo nutarimų pripažinimą ir vykdymą**, jeigu jie susiję su komercinių teismų jurisdikcijai priskiriamais klausimais, nebent pagal tarptautinių sutarčių ir kitų tarptautinių teisės aktų nuostatas jurisdikcija priskiriama kitam teismui.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos komerciniai teismai priėmė pirmojoje instancijoje, teikiami provincijos teismams, išskyrus nemokumo srityje priimtus sprendimus, kuriuose sprendžiami darbo klausimai, – specializuotis šioje srityje turi vienas ar keli provincijos teismo skyriai, kaip nustatyta Organinio teismų įstatymo 98 straipsnyje.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

BENDRIJOS PREKIŲ ŽENKLŲ TEISMAI

Bendrijos prekių ženklų teismai (*Juzgados de Marca Comunitaria*) – tai Alikantės teritorijoje įsteigti komerciniai teismai, kurių jurisdikcijai priklauso pirmojoje instancijoje nagrinėti išskirtinai visas tas bylas, kurios iškeltos pagal 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo ir 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino nuostatas.

Šių teismų jurisdikcija apima visą valstybės teritoriją.

Šie teismai yra civilinės teisenos sistemos dalis.

Be to, Alikantės provincijos teismo specializuotas skyrius ar skyriai antrojoje instancijoje išimtinai taip pat nagrinėja visus apeliacinius skundus, nurodytus 1993 m. gruodžio 20 d. Europos Sąjungos Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo 101 straipsnyje ir 2001 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos Tarybos reglamente (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino. Šių teismų jurisdikcija vykdančią šiuos įgaliojimus išplečiama visoje šalies teritorijoje; tik šiais tikslais teismai vadinami Bendrijos prekių ženklų teismais.

KALĖJIMŲ PRIEŽIŪROS TEISMAI

Kalėjimų priežiūros teismai (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) vykdo Bendrajame kalėjimų įstatyme nustatytą jurisdikciją, susijusią su laisvės atėmimo bausmių ir saugumo priemonių vykdymu ir teismų vykdoma kalėjimų valdžios drausminių funkcijų kontrole, ginant kalėjimuose esančių kalinių teises ir privilegijas, ir su kitais įstatyme nustatytais klausimais. Šie teismai yra baudžiamosios teisenos sistemos dalis.

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje provincijoje yra vienas ar keli kalėjimų priežiūros teismai, vykdančios baudžiamąją teiseną.

Madrido mieste yra vienas ar keli centriniai kalėjimų priežiūros teismai (*Juzgados Centrales de Vigilancia Penitenciaria*), kurių jurisdikcija apima visą Ispaniją.

JURISDIKCIJA

Kalėjimų priežiūros teismai vykdo Bendrajame kalėjimų įstatyme nustatytą jurisdikciją, susijusią su laisvės atėmimo bausmių ir saugumo priemonių vykdymu ir teismų vykdoma kalėjimų valdžios drausminių funkcijų kontrole, ginant kalėjimuose esančių kalinių teises ir privilegijas, ir su kitais įstatyme nustatytais klausimais.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos priėmė provincijos kalėjimų priežiūros teismai, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

NEPILNAMEČIŲ TEISMAI

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje provincijoje yra vienas ar daugiau nepilnamečių teismų (*Juzgados de Menores*), kurių jurisdikcija apima visą provinciją, o būstinė yra jos sostinėje.

Madrido mieste yra centrinis nepilnamečių teismas (*Juzgado Central de Menores*), kurio jurisdikcija apima visą Ispaniją ir kuris nagrinėja bylas, jam priskiriamas pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojama nepilnamečių baudžiamoji atsakomybė.

JURISDIKCIJA

Nepilnamečių teismai kompetentingi nagrinėti nusikaltimus ir nusižengimus, kuriuos padarė 14–18 metų asmenys.

Nepilnamečių teismų teisėjai vykdo įstatymuose nustatytas funkcijas, susijusias su nepilnamečiais, padariusiais įstatymuose prie nusikaltimo ar nusižengimo priskiriamas veikas, ir bet kokias kitas su nepilnamečiais susijusias funkcijas, jiems priskiriamas pagal teisės aktus.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos priėmė provincijos nepilnamečių teismai, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

TEISMAI, KURIUOSE NAGRINĖJAMOS SMURTO PRIEŠ MOTERIS BYLOS

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje srityje yra vienas ar daugiau teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), turinčių jurisdikciją visoje srities teritorijoje; jų būstinė yra srities sostinėje. Teismų pavadinime nurodomas savivaldybės, kurioje jie įsteigti, pavadinimas.

Teisminėse apygardose, kuriose yra tik vienas pirmosios instancijos ir ikiteisminių tyrimų teismas (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*), šis teismas nagrinėja teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, jurisdikcijai priskiriamas bylas.

Šie teismai yra civilinės teisenos sistemos dalis.

JURISDIKCIJA

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, visais atvejais laikydami Baudžiamojo proceso įstatyme nustatytą procedūrą, pagal jame nurodytus ieškinius, be visų kitų klausimų, yra kompetentingi baudžiamąja tvarka:

nagrinėti bylas, kuriose reikalaujama baudžiamosios atsakomybės už Baudžiamojo kodekso dalyse nurodytus nusikaltimus, susijusius su žmogžudyste, abortu, sužalojimu, vaisiaus sužalojimu, laisvės atėmimu, moraline sveikata, seksualine laisve, ar bet kokius kitus nusikaltimus, padarytus smurtaujant ar bauginant, jeigu jie padaryti prieš esamą ar buvusią sutuoktinę arba moterį, panašiais jausminiais ryšiais šiuo metu ar praeityje susijusią su nusikaltimą padariusiu asmeniu, net jei jie negyvena kartu, taip pat prieš savo palikuonis, sutuoktinės ar partnerės palikuonis arba nepilnamečius ar neįgalius asmenis, kurie gyvena su nusikaltimą padariusiu asmeniu arba kurių atžvilgiu sutuoktinė ar partnerė vykdo tėvų valdžią, kurių globa, rūpyba, faktinė priežiūra ar apgyvendinimas jai paskirti, jeigu taip pat yra įvykdytas smurtas lyties pagrindu;

nagrinėti bylas, kuriose reikalaujama baudžiamosios atsakomybės už bet kokius nusikaltimus, kuriais pažeidžiamos šeimos teisės ir pareigos, kai nukentėjusysis yra bet kuris pirmesniame punkte nurodytas asmuo;

priimti atitinkamus nutarimus dėl nukentėjusių asmenų apsaugos, nepažeidžiant globos teisėjui suteiktų įgaliojimų.

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, visais atvejais laikydami Baudžiamojo proceso įstatyme nustatytų procedūrų, pagal jame nurodytus ieškinius yra kompetentingi civiline tvarka, be visų kitų, nagrinėti šiuos klausimus:

giminystės, motinystės ir tėvystės;

santuokos pripažinimo negaliojančia, gyvenimo skyrium (separacijos) ir santuokos nutraukimo;

tėvų ir vaikų santykių;

prašymo leisti įvaikinti.

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, turi išskirtinę jurisdikciją vykdyti civilinę teiseną, vienu metu susidarius šioms aplinkybėms:

vykstant civiliniam procesui, kuriame nagrinėjamas bet kuris pirmesnėje dalyje nurodytas klausimas;

kuriai nors civilinio proceso šaliai patyrus smurtą lyties pagrindu;

kurią nors civilinio proceso šalį kaltinant vykdžius, kursčius ar teikus būtina pagalbą vykdant smurtą lyties pagrindu;

teisme, kuriame nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, pradėjus baudžiamąjį persekiojimą dėl nusikaltimo ar nusižengimo, padaryto smurtaujant prieš moterį, arba priėmus nutarimą dėl smurtą lyties pagrindu patyrusios aukos apsaugos.

Kai teisėjas mano, kad veikos, su kuriomis jis aiškiai supažindintas, nėra smurtas lyties pagrindu, jis gali atmesti ieškinį ir perduoti jį nagrinėti kompetentingam teismui.

Visais šiais atvejais tarpininkavimas draudžiamas.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, priimtų provincijos teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

SPECIALIZUOTI ORGANAI, SUKURTI BENDROSIOS TEISMŲ TARYBOS LEIDIMU

Ispanijoje specializuoti teismai, kurie nedaro poveikio unifikuoto teisingumo principui, nes yra penkių teisenų dalis, gali būti steigiami ne tik pagal konkretų Organinį teismų įstatymą (taip steigiami komerciniai teismai, nepilnamečių teismai arba teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos), bet juos pagal specializaciją taip pat gali steigti Bendroji teismų taryba, kaip nurodyta minėto įstatymo 98 straipsnyje (šeimos teismus (*Juzgados de Familia*), teismus, kuriuose nagrinėjamos nuosavybės teisių atėmimo bylos, (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) arba sprendimų įgyvendinimo teismus (*Juzgados de Ejecutorias*)).

Kiti specializuoti teismai

1978 m. Ispanijos Konstitucijos 117 straipsnyje nustatyta, kad teismų sistema ir veikla grindžiama unifikuoto teisingumo principu.

Šis principas reiškia, kad yra bendra jurisdikcija, priskiriama vienam teisėjui, priklausančių bendrosios kompetencijos teismams, korpusui.

Tačiau Konstitucijoje nustatyta, kad yra keli specialūs teismai. Šie teismai visiškai nepriklausomi ir nešališki, jie visiškai vadovaujasi teisės aktais.

Tokie teismai – tai:

KONSTITUCINIS TEISMAS

Ispanijos Konstitucinis Teismas nepriklauso bendrosios kompetencijos teismams, bet teismo statusas jam suteiktas pagal 1978 m. Ispanijos Konstitucijos 159 straipsnį.

Tai nepriklausoma aukščiausia institucija, kurioje aiškinama Konstitucija ir kurios sistema unikali, o jurisdikcija apima visą valstybės teritoriją.

SUDĖTIS

Konstitucinį Teismą sudaro dvylika teisėjų, kuriuos skiria karalius, keturis iš jų – Deputatų Rūmų siūlymu, priimamu trijų penktadalių narių balsų dauguma, keturis – Senato siūlymu, priimamu tokia pat balsų dauguma, du – vyriausybės siūlymu, o du – Bendrosios teismų tarybos siūlymu. Teisėjai iš savo tarpo išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją.

JURISDIKCIJA

Konstitucinis Teismas įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka, be visų kitų klausimų, nagrinėja:

skundus ir klausimus dėl įstatymų, normų ar įstatymų galią turinčių teisės aktų prieštaravimo Konstitucijai;

skundus dėl piliečių teisių ir laisvių, nustatytų Konstitucijos 53 straipsnio 2 dalyje, pažeidimo;

valstybės ir autonominių sričių arba autonominių sričių tarpusavio konstitucinius ginčus dėl kompetencijos;

valstybės konstitucinių organų ginčus;

tarptautinių sutarčių atitikties Konstitucijai klausimus.

Daugiau informacijos pateikiama: [📄 Konstitucinis Teismas](#)

AUDITO RŪMAI

Audito Rūmai (*Tribunal de Cuentas*) – tai aukščiausia finansų priežiūros institucija, atsakinga už valstybės ir viešojo sektoriaus sąskaitų ir ekonomikos valdymo priežiūrą.

Audito Rūmai, nepažeidžiant jų jurisdikcijos, priklauso teisės aktų leidžiamajai valdžiai ir yra tiesiogiai pavaldūs Generaliniams Kortiesams.

SUDĖTIS

Audito Rūmus sudaro dvylika narių – auditorių (*Consejeros de Cuentas*); šešis skiria Deputatų Rūmai, šešis – Senatas. Kaip ir teisėjams, jiems taikomi nepriklausomumo, nepašalinamumo ir nesuderinamumo principai.

FUNKCIJOS

Audito Rūmams paskirtos dvi funkcijos:

finansų priežiūros (išorinės, nuolatinės ir vartojimo priežiūros) funkcija – tikrinama, ar ekonominė ir finansinė viešojo sektoriaus veikla atitinka teisėtumo, veiksmingumo ir ekonomiško principus;

jurisdikcinė funkcija – vykdomas procesas, kuriame vertinama fiskalinė atsakomybė, tenkanti už valstybės turto, kapitalo ar išdo vekselių tvarkymą atsakingiems asmenims, ir siekiama atlyginti nuostolius, padarytus neteisėtai pasisavinus valstybės lėšas, neteislingai, neišsamiai pagrindus arba visiškai nepagrindus jų panaudojimo, arba nuostolius, padarytus dėl kitų prižasčių ar veiksmų.

Daugiau informacijos pateikiama: Audito Rūmai.

PAPROČIŲ TEISMAI

Konstitucijos 125 straipsnyje papročių teismai pripažįstami kaip viena iš visuomenės dalyvavimo vykdančių teisingumą formų.

Organinio teismų įstatymo 19 straipsnyje papročių teismais pripažįstami šie teismai: teismas, kuriame nagrinėjami Valensijos baseino vandenių klausimai) (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*), ir Mursijos pasitikėjimą turinčių asmenų taryba (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*).

TEISMAS, KURIAME NAGRINĖJAMI VALENSIJOS BASEINO VANDENŲ KLAUSIMAI

Šis teismas veikia Valensijos teritorijoje.

Jį sudaro aštuoni ūkininkų patikėtiniai, kuriuos demokratiškai renka Valensijos derlingo regiono (*Huerta Valenciana*) valdytojai, o į jo jurisdikciją įeina teisingas vandens skirstymas įvairiems žemės ūkio paskirties žemės savininkams, valdytojams kylančių faktinių klausimų sprendimas ir atitinkamų sankcijų taikymas pažeidus Drėkinimo taisykles (*Ordenanzas de Riego*).

MURSIJOS PASITIKĖJIMĄ TURINČIŲ ASMENŲ TARYBA

Pasitikėjamą turinčių asmenų taryba (*Consejo de Hombres Buenos*) kaip institucija – Mursijos derlingo regiono aukščiausiojo teisingumo organas – įsteigta ir reglamentuojama nuo 1849 m. Tarybą sudaro pirmininkas, sekretorius ir penki nariai.

Mursijos pasitikėjamą turinčių asmenų taryba viešus posėdžius rengia kiekvieną ketvirtadienį savivaldybės posėdžių salėje ir kiekvieną ginčą išsprendžia tos dienos posėdyje arba ne vėliau kaip kitame posėdyje. Sprendimai priimami balsų dauguma, nors balsams pasidalijus po lygiai lemiamas yra pirmininko balsas. Sankcijos, kurias skiria Mursijos pasitikėjamą turinčių asmenų taryba, yra tik piniginės. Šio teismo sprendimai galutiniai, nekeičiami ir vykdomi.

Daugiau informacijos pateikiama: [Pasitikėjamą turinčių asmenų taryba](#).

Susijusios nuorodos

[ISPAIJOS BENDROJI TEISMŲ TARYBA](#)

[ISPAIJOS KONSTITUCINIS TEISMAS](#)

ISPAIJOS AUDITO RŪMAI

[ISPAIJOS PAPROČIŲ TEISMAI](#)

Paskutinis naujinimas: 12/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Prancūzija

Šiame skyriuje rasite Prancūzijos konstitucinių ir administracinių teismų apžvalgą.

Konstitucinė Taryba

Konstitucinė Taryba (*Conseil constitutionnel*), įsteigta 1958 m. spalio 4 d. pagal **Penktosios Respublikos Konstituciją**, nėra nei bendrosios kompetencijos, nei administracinių teismų hierarchijos viršūnėje. Šiuo požiūriu ji nėra **aukščiausiasis teismas**.

Konstitucinę Tarybą sudaro **devyni nariai**, jos sudėtis kas treji metai vienu trečdaliu atnaujinama. Jos narius **tik vienam devynerių metų laikotarpiui** skiria respublikos prezidentas ir abiejų parlamento rūmų (Senato ir Nacionalinės Asamblėjos) pirmininkai. **Buvę respublikos prezidentai** *ex officio* dalyvauja Konstitucinės Tarybos veikloje, jeigu neužima su Tarybos nario įgaliojimais nesuderinamų pareigų, priešingu atveju jie negali dalyvauti posėdžiuose. Respublikos prezidentas vieną iš Konstitucinės Tarybos narių skiria **Konstitucinės Tarybos pirmininku**.

Norintiesiems tapti Konstitucinės Tarybos nariais netaikomi jokie **amžiaus ar profesijos reikalavimai**. Vis dėlto nario funkcijos yra **nesuderinamos** su vyriausybės arba Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos nario pareigomis ir su jokiais per rinkimus gautais įgaliojimais. Be to, jos nariams taikomi tokie pat profesinio nesuderinamumo reikalavimai, kaip ir parlamento nariams.

Konstitucinė Taryba yra **nuolatinė institucija**, jos sesijų dažnumas priklauso nuo to, kaip dažnai jai pateikiami prašymai. Ji posėdžiauja ir sprendimus priima tiktai **plenariniame posėdyje**. Jos sprendimams taikoma **kvorumo taisyklė**, pagal kurią posėdyje faktiškai turi dalyvauti **septyni teisėjai**. Jeigu balsai pasidalija po lygiai, lemiamas yra pirmininko balsas. Atskirosios nuomonės pateikti negalima. Diskusijos ir balsavimas sesijoje bei plenariniame posėdyje **yra nevieši ir neskelbiami**.

Procedūra yra rašytinė, joje dalyvauja abi šalys. Tačiau su rinkimais susijusiose bylose šalys gali prašyti būti išklaustos. Be to, nagrinėjant prioritetinius konstitucingumo klausimus šalys ar jų atstovai yra išklausomi per posėdį.

Konstitucinės Tarybos dalykinio teisingumo **prerogatyvas** galima suskirstyti į dvi kategorijas.

Jurisdikcija, apimanti dviejų skirtingų tipų bylas

Bylos dėl teisės aktų

Konstitucingumo ex ante kontrolė yra abstrakti, bendriesiems įstatymams ar tarptautiniams įsipareigojimams ji neprivaloma, o konstituciniams įstatymams ir parlamento rūmų darbo taisyklėms – privaloma. Ji vykdoma pateikus prašymą po balsavimo parlamente, tačiau prieš paskelbiant įstatymą, ratifikuojant arba patvirtinant tarptautinius įsipareigojimus ir įsigaliojant parlamento rūmų darbo taisyklėms. Politinė institucija (respublikos prezidentas, ministras pirmininkas, Nacionalinės Asamblėjos arba Senato pirmininkas) arba 60 Nacionalinės Asamblėjos narių, arba 60 Senato narių neprivalo, bet gali pateikti prašymą dėl neprivalomų klausimų.

Išimtinė konstitucingumo kontrolė buvo įdiegta 2010 m. kovo 1 d., įsigaliojus su prioritetiniu konstitucingumo klausimu susijusioms nuostatoms. Nuo tada visi teisės subjektai teismo nagrinėjamoje byloje gali užginčyti teisės akto nuostatos atitiktį Konstitucijoje garantuojamoms teisėms ir laisvėms. Valstybės Taryba (Vyriausiasis administracinis teismas) ar Kasacinis teismas šį klausimą gali perduoti svarstyti Konstitucinei Tarybai, kuri sprendimą priima per tris mėnesius. Į Konstitucinę Tarybą, kuri **priima sprendimus** dėl įstatymams ir kitiems teisės aktams **priskiriamų galių**, vykstant teisėkūros procedūrai gali kreiptis šią procedūrą vykdančių parlamento rūmų (Nacionalinės Asamblėjos arba Senato) pirmininkas ar vyriausybė arba vėliau – ministras pirmininkas, siekdamas tam tikrai teisės akto nuostatai suteikti mažesnę galią.

Su rinkimais ir referendumais susijusios bylos

Konstitucinė Taryba priima sprendimus dėl **respublikos prezidento rinkimų** ir **referendumų**, kurių rezultatus ji skelbia, **teisėtumo**. Ji taip pat priima sprendimus dėl rinkimų teisėtumo, taip pat dėl parlamento narių teisės būti kandidatais ir kandidatūrų atmetimo.

Rinkėjai gali nevaržomai kreiptis į Tarybą rinkimų klausimais, ir tokių kreipimūsi gerokai padaugėjo priėmus teisės aktus dėl rinkimų išlaidų finansavimo ir finansavimo kontrolės. Taryba dėl rinkimų išlaidų priima sprendimą, kai į ją (apeliacine tvarka) kreipiasi parlamento ir prezidento rinkimuose dalyvaujantys kandidatai.

Konsultavimo kompetencija

Konstitucinė Taryba paskelbia savo nuomonę, jeigu valstybės vadovas su ja oficialiai konsultuojasi dėl **Konstitucijos 16 straipsnio** įgyvendinimo (**visų įgaliojimų krizės laikotarpiu**), o vėliau – dėl šioje srityje priimtų sprendimų.

Be to, vyriausybė konsultuojasi su Taryba dėl **teisės aktų tekstų, susijusių su respublikos prezidento rinkimų ir referendumo organizavimu**.

Visi sprendimai priimami vienoda forma; juos sudaro:

taikomų teisės aktų nurodomosios dalys ir su procedūra susiję aspektai,

motyvai, išvardijami konstatuojamosiose dalyse, kuriose analizuojami nurodytieji pagrindai, nurodomi taikomi principai ir atsakoma į prašymą,

rezoliucinė dalis pateikiama straipsniuose, kuriuose išdėstomas priimtasis sprendimas.

Sprendimai privalomi valdžios institucijoms ir visoms administracinėms bei teisminėms institucijoms. Jų **apskūsti** negalima. **Res judicata galios principas** taikomas ne tik sprendimo rezoliucinei daliai, bet ir motyvams, kurias ji pagrįsta. Tačiau Konstitucinė Taryba priima prašymus ištaisyti korektūros klaidas.

Nuostata, kuri atlikus *ex ante* kontrolę pripažįstama prieštaraujanti Konstitucijai, negali būti skelbiama ar pradėta taikyti.

Nuostata, kuri išnagrinėjus prioritetinį konstitucingumo klausimą pripažįstama prieštaraujanti Konstitucijai, yra panaikinama nuo Konstitucinės Tarybos sprendimo paskelbimo dienos arba nuo tame sprendime nurodytos vėlesnės dienos. Konstitucinė Taryba nustato sąlygas ir apribojimus, kuriuos taikant nuostatos poveikis gali būti užginčytas.

Su rinkimais susijusiose bylose priimamų sprendimų poveikis gali būti įvairus – nuo balsavimo biuletenių iki pačių rinkimų panaikinimo. Kandidatas gali būti paskelbtas neturiniu teisės būti kandidatu ir (arba) išrinktasis asmuo gali būti atstatydas.

Apie sprendimus **pranešama** šalims ir jie **skelbiami Prancūzijos Respublikos oficialiajame leidinyje** kartu su parlamento prašymo tekstu ir vyriausybės pastabomis, kai sprendimas priimamas atlikus *ex ante* kontrolę.

Galiausiai visi nuo Konstitucinės Tarybos sukūrimo priimti sprendimai skelbiami Konstitucinės Tarybos interneto svetainėje.

Administraciniai teismai

Administracinių teismų funkcijos

Viešojo administravimo įstaigų norminių teisės aktų kontrolę užtikrina **nuo administravimo įstaigų nepriklausomi administraciniai teismai** (administravimo ir teismų funkcijos yra atskirtos), kurie skiriasi nuo bendrosios kompetencijos teismų (taikomas teismų dualizmo principas). Kontrolę taip pat gali vykdyti administravimo įstaigos, tačiau tokiu atveju atliekama šių įstaigų sprendimų teisminė priežiūra.

Administracinis teismas yra pirmosios instancijos bendrosios kompetencijos administracinis teismas. Administracinių teismų specializacija yra labai įvairi: finansines bylas nagrinėjantys teismai (regioninės audito kolegijos ir Audito Rūmai),

socialinės paramos bylas nagrinėjantys teismai (teritorinių administracinių vienetų (departamentų) komisijos ir Centrinė socialinės paramos komisija),

profesinės drausmės bylas nagrinėjantys teismai (Fiskalinės ir finansinės drausmės teismas, Aukščiausioji teisėjų taryba, profesinės drausmės teismai, universitetiniai teismai ir kt.).

Iš esmės jų sprendimai apeliacine tvarka apskundžiami **apeliaciniais administraciniais teismams**, kurių sprendimus kasacine tvarka nagrinėja **Valstybės Taryba** (Vyriausiasis administracinis teismas). Valstybės Taryba ne tik atlieka kasacinio teismo funkcijas ir, kaip šis teismas, tik tikrina, ar priimant Valstybės Tarybai užginčytus teismų sprendimus tinkamai laikytasi procedūrinių taisyklių ir teisės normų, bet ir tam tikrose bylose, kaip antai susijusiose su reglamentuojamojo pobūdžio ministrų priimtais teisės aktais, priima pirmą ir galutinį sprendimą.

Abiejų sistemų teismų **jurisdikcijos konfliktus** sprendžia Konfliktų teismas, kurį sudaro po tiek pat Kasacinio teismo ir Valstybės Tarybos narių. Konstitucinė Taryba prižiūri įstatymų atitiktį Konstitucijai; viešojo administravimo įstaigų norminių teisės aktų ar veiksmų ji nenagrinėja.

Administracinių teismų vidaus struktūra

Administracinius teismus (jų yra 42) ir **administracinius apeliacinius teismus** (jų yra 8) sudaro **kolegijos**, kurių skaičius ir specializacija priklauso nuo to, kokie yra teismo nariai ir kokią teismo vidaus struktūrą pasirenka jo vadovas. Valstybės Taryba turi vienintelį už teismo funkcijų vykdymą atsakingą skyrių (Bylų skyrių); kitų administracinių skyrių užduotis – atlikti Valstybės Tarybos konsultavimo funkciją.

Bylų skyrių sudaro dešimt tam tikrose srityse specializuotų poskyrių. Sprendimus bendrosios kompetencijos srityje priima du tokie poskyriai (devyni nariai); jeigu byla sudėtingesnė arba reikalingas atidesnis nagrinėjimas, ji gali būti nagrinėjama Bylų skyriuje (dalyvaujant poskyrių pirmininkams, Bylų skyriaus pirmininkui ir jo pavaduotojams; septyniolika narių) arba Bylų asamblėjoje (dalyvaujant skyrių pirmininkams, pirmininkaujant Valstybės Tarybos pirmininko pavaduotojui; trylika narių).

Administracinių teismų narių statusas

Administracinių teismų nariai paprastai neturi teisėjo statuso Prancūzijos Konstitucijoje nurodyta prasme, nes šis statusas suteikiamas tik bendrosios kompetencijos teismų sistemoms. Jiems suteiktas bendrasis valstybės tarnautojo statusas. Todėl administracinių teismų nariams taikomuose teisės aktuose ilgą laiką nebuvo jokių konkrečių jiems skirtų taisyklių, kurios skirtųsi nuo kitiems valstybės tarnautojams taikomų taisyklių. Tačiau XX a. devintajame dešimtmetyje ši padėtis keitėsi – sustiprintas **administracinių teismų narių nepriklausomumas**, todėl šiuo metu dažniausiai linkstama juos prilyginti teisėjams; be to, taip jie apibūdinami kai kuriuose teisės aktuose, o visomis taisyklėmis, kuriomis reglamentuojama jų karjera, jiems *de facto* užtikrinamas visiškai nepriklausomumas.

Bendrosios kompetencijos teismų teisėjai priklauso vienai bendrai sistemai, o administracinių teismų teisėjai priskiriami dviem skirtingoms sistemoms: Valstybės Tarybos narių ir administracinių bei administracinių apeliacinių teismų narių sistemoms.

Tačiau nors jiems taikytos taisyklės ilgą laiką buvo surašytos skirtinguose teisės aktuose, ir Valstybės Tarybos nariams, ir administracinių bei administracinių apeliacinių teismų nariams nuo šiol taikomos Administracinės teisės kodekso nuostatos.

Šių sričių teisinių duomenų bankai

Prancūzijoje prie teisinių duomenų bazių galima prisijungti internetu. Taigi svetainėje [Légifrance](#) pateikiama:

duomenų bazėje JADE – Valstybės Tarybos ir Konfliktų teismo sprendimai, administracinių apeliacinių teismų sprendimai ir tam tikri administracinių teismų sprendimai;

duomenų bazėje CONSTIT – Konstitucinės Tarybos sprendimai.

Ar duomenų banku galima naudotis nemokamai?

Taip, duomenų banku galima naudotis **nemokamai**.

Trumpas turinio aprašymas

Duomenų bazėje JADE patalpinta 230 000 sprendimų, kasmet įtraukiama 12 000 sprendimų, o duomenų bazėje CONSTIT galima rasti 3 500 sprendimų, kasmet įtraukiama 150 sprendimų.

Susijusios nuorodos

[Teismų jurisdikcija. Prancūzija](#)

Paskutinis naujinimas: 17/01/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Kroatija

Specializuotiems teismams priklauso baudžiamųjų nusižengimų teismai, komerciniai teismai ir administraciniai teismai kaip pirmosios instancijos teismai, ir Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas, Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas ir Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas kaip apeliacinės institucijos teismai.

Skirtingos teisingumo vykdymo sritys

Baudžiamųjų nusižengimų teismai – pagal Teismų (veiklos teritorijos ir buveinių) įstatymą įsteigtas 61 baudžiamųjų nusižengimų teismas. Baudžiamųjų nusižengimų teismai pirmąja instancija nagrinėja bylas dėl nusikalstamų veikų, susijusių su kelių eismo saugumu, ekonomika ir viešąja tvarka.

Įstatymas vis dar galioja, tačiau 2015 m. liepos 1 d. bus panaikintas, kai įsigalios [Teismų \(veiklos teritorijos ir buveinių\) įstatymo \(OG 128/14\) nuostatos](#). Kroatijos Respublikoje yra septyni komerciniai teismai (Zagrebe, Splite, Rijekoje, Osijeke, Bjelovare, Varaždine, Zadare), kurie sprendžia įmonių ginčus, nagrinėja prašymus įsteigti arba uždaryti įmones, tvarko įmonių registrus teismuose, vykdo su užsienio teismų sprendimų pripažinimu susijusias procedūras ir priima arbitražinius sprendimus komerciniuose ginčiuose, nagrinėja nemokumo bylas ir teikia tarptautinę teisinę pagalbą komercinėse bylose renkant įrodymus, taip pat vykdo kitą veiklą.

Kroatijos Respublikoje yra keturi administraciniai teismai (Zagrebe, Splite, Rijekoje ir Osijeke). Šie teismai nagrinėja bylas dėl įstaigų, kurios veikia pagal viešąją teisę, priimtų individualių sprendimų, bylas dėl įstaigų, kurios veikia pagal viešąją teisę, veiksmų, bylas dėl nepriimtų individualių sprendimų, bylas dėl administracinių susitarimų ir tokių susitarimų vykdymo.

Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas, Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas ir Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas, kurių buveinės yra Zagrebe, antrąja instancija nagrinėja skundus dėl Kroatijos baudžiamųjų nusižengimų, komercinių ir administracinių teismų sprendimų.

Baudžiamųjų nusižengimų teismai

Pirmąja instancija priima nuosprendžius dėl nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta, kad baudžiamojo nusižengimo byla turi nagrinėti kita įstaiga;

teikia tarptautinę teisinę pagalbą jų jurisdikcijai priklausančiose bylose ir vykdo kitą įstatyme nustatytą konkrečią veiklą.

Baudžiamųjų nusižengimų teismai (274 Kb) [hr](#)

Komerciniai teismai

Be kituose įstatymuose nustatytos jurisdikcijos, komerciniai teismai:

nagrinėja su registracija susijusias bylas ir tvarko teismo registrus;

priima sprendimus bylose dėl įrašų Laivų ir jachtų registre, kai tokios bylos pagal Jūrų kodeksą priskiriamos komercinių teismų jurisdikcijai, dėl laivų savininkų atsakomybės ribojimo ir nagrinėja skundus dėl galutinio bendrosios avarijos likvidavimo pagrindo, išskyrus atvejus, kai kitaip nustatyta konkrečios rūšies bylai taikomame įstatyme;

nagrinėja prašymus, susijusius su įmonės steigimu, veikimu ir pabaiga;

ne ginčo tvarka nagrinėja įmonių įstatyme nurodytas bylas;

vykdo užsienio teismų sprendimų pripažinimo procedūras, taip pat priima arbitražinius sprendimus kilus komerciniams ginčams;

užtikrina įrodymų apsaugą bylose, kuriose turi jurisdikciją;

taiko apsaugos priemones bylose ir bylose, kuriose turi jurisdikciją;

nagrinėja prašymus paskelbti bankrotą ir vadovauja bankroto byloms;

teikia tarptautinę teisinę pagalbą komercinėse bylose renkant įrodymus;

vykdo kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

Komerciniai teismai (192 Kb) [hr](#)

Atkreipkite dėmesį į tai, kad naujas savivaldybių ir komercinių teismų tinklas, kurį sudaro 24 savivaldybių teismai ir 8 komerciniai teismai, pradės veikti 2015 m. balandžio 1 d. 2015 m. liepos 1 d. pradės veikti naujas baudžiamųjų nusižengimų teismų tinklas, kurį sudarys 22 teismai. Šių teismų santvarka reglamentuojama [Teismų \(veiklos teritorijos ir buveinių\) įstatymu \(OG 128/14\)](#).

Šiame dokumente pateikiama šiuo metu aktualiausia ir tiksli informacija, tačiau 2015 m. balandžio 1 d. – 2015 m. liepos 1 d. laikotarpiu ji bus pakeista.

Administraciniai teismai

Nagrinėja bylas dėl įstaigų, kurios veikia pagal viešąją teisę, priimtų individualių sprendimų;

nagrinėja bylas dėl įstaigų, kurios veikia pagal viešąją teisę, veiksmų;

nagrinėja bylas dėl nepriimtų individualių sprendimų ir įstaigos, kuri veikia pagal viešąją teisę, neveikimo per įstatyme nustatytą terminą;

nagrinėja bylas dėl administracinių susitarimų ir tokių susitarimų vykdymo;

nagrinėja kitas įstatymais priskirtas bylas.

Administraciniai teismai (180 Kb) [hr](#)

Aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas

Nagrinėja bylas dėl baudžiamųjų nusižengimų teismų ir valstybinių administravimo įstaigų sprendimų, kuriais pirmąja instancija išsprendžiama baudžiamojo nusižengimo byla, ir dėl kitų institucijų apskųstų sprendimų, kai tai nustatyta konkrečiame įstatyme;

sprendžia administracinių teismų jurisdikcijos kolizijos klausimus;

priima sprendimus dėl galutinių ir privalomų sprendimų, susijusių su nusikalstama veika, apskundimo kasacine tvarka, kai tai nustatyta konkrečiame įstatyme; vykdo kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

Kroatijos Respublikos aukštasis baudžiamųjų nusižengimų teismas

Ulica Augusta Šenoe 30

10 000 Zagrebas

Tel. + 385 1 480 75 10

Faks. + 385 1 461 12 91

e. paštas predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas

Nagrinėja skundus dėl komercinių teismų pirmąja instancija priimtų sprendimų;

sprendžia komercinių teismų teritorinės jurisdikcijos kolizijos klausimus ir priima sprendimus dėl jurisdikcijos priskyrimo komerciniams teismams;

vykdo kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

Kroatijos Respublikos aukštasis komercinis teismas

Berislavičeva 11

10 000 Zagrebas

Tel. + 385 1 489 68 88

Faks. + 385 1 487 23 29

<http://www.vtsrh.hr/>

Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas

Nagrinėja skundus dėl administracinių teismų sprendimų ir apskundžiamus sprendimus;

priima sprendimus dėl bendrųjų įstatymų teisėtumo;

sprendžia administracinių teismų jurisdikcijos kolizijos klausimus;

nagrinėja kitas įstatymais priskirtas bylas.

Kroatijos Respublikos aukštasis administracinis teismas

Frankopanska 16

10 000 Zagrebas

Tel. + 385 1 480 78 00

Faks. + 385 1 480 79 28

<http://www.upravnisdudrh.hr/>

Paskutinis naujinimas: 20/07/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Italija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Italijos specializuotų teismų sistemą.

Specializuoti teismai

Pagal **Konstitucijos** 102 straipsnį draudžiama steigti naujus „neeilinius ar specialiuosius“ teismus. Tačiau **bendrosios jurisdikcijos teismuose** gali būti steigiami **skyriai, kurie specializuojasi konkrečiuose sektoriuose** (pvz., specializuoti žemės ūkio skyriai). Juose dirba tie patys teisėjai, taip pat teismų sistemai nepriklausantys tam tikros srities specialistai.

Vis dėlto kai kurie specialieji teismai numatyti Konstitucijos 103 straipsnyje. Tai administraciniai teismai, Auditorių teismas ir karo teismai, įkurti dar prieš įsigaliojant Konstitucijai.

Karo teismai (*tribunali militari*) kompetentingi nagrinėti bylas dėl karinių pajėgų narių padarytų karo nusikaltimų, veikia atskirai nuo bendrosios teismų sistemos ir yra administruojami savivaldos institucijos, Aukščiausiosios karo teismų tarybos (*Consiglio Superiore della Magistratura Militare*).

Administraciniai teismai

Administraciniai teismai nagrinėja privačių subjektų ir valdžios institucijų ginčus dėl viešojo administravimo institucijų priimtų sprendimų.

Administraciniai teismai nagrinėja, ar administracinė priemonė buvo tinkamai priimta; jie nenagrinėja priemonės tikslingumo. Pareiškus ieškinį administraciniam teismui, teismo prašoma panaikinti administracinę priemonę remiantis tuo, kad ji priimta neturint įgaliojimų (*incompetenza*), pažeidžiant teisę (*violazione di legge*) arba piktnaudžiaujant įgaliojimais (*eccesso di potere*).

Paprastai bendrosios kompetencijos teismų jurisdikcija nuo administracinių teismų jurisdikcijos atskiriama atsižvelgiant į žalos, dėl kurios pateiktas ieškiny, pobūdį, visų pirma į tai, ar administracinė priemonė pažeidžia teisę (*diritto soggettivo*), ar tik teisėtą interesą (*interesse legittimo*): administraciniai teismai nagrinėja ieškinius dėl teisėtų interesų, nors jie taip pat turi išimtinę jurisdikciją kai kuriose kitose srityse.

Administracinių teismų savivaldos institucija yra Administracinių teismų pirmininkų taryba (*Consiglio di Presidenza della Magistratura Amministrativa*).

Regioniniai administraciniai teismai (*tribunali amministrativi regionali*) nagrinėja bylas pirmąja instancija.

Valstybės taryba (*Consiglio di Stato*) nagrinėja bylas antrąja instancija.

Auditorių teismas ir mokesčių teismai kompetentingi nagrinėti konkrečių sričių administracines bylas.

Auditorių teismą (*Corte dei Conti*) sudaro teisėjai ir prokurorai, kurie specializuojasi apskaitos srityje. Prie šio teismo įsteigta generalinė prokuratūra (*Ufficio del procuratore generale*), kuriai patikėtos tyrimo funkcijos. Auditorių teismas neseniai reformuotas, sudaryti savarankiški regioniniai atitinkamų sričių nagrinėjimo ir audito funkcijas vykdančys skyriai (*sezioni regionali*).

Auditorių teismo savivaldos institucija – Teismo pirmininkų taryba (*Consiglio di Presidenza*).

Auditorių teismo kompetencija:

iš anksto tikrinti įvairių vyriausybės ir kitų viešosios valdžios institucijų taikomų priemonių atitiktį įstatymams;

tikrinti viešojo administravimo subjektų finansų valdymą ir turimą;

priimti sprendimus dėl tokių klausimų kaip valstybinio sektoriaus finansų apskaita, pensijos ir valstybės tarnautojų atsakomybė.

Mokesčių teismai (*commissioni tributarie*) kompetentingi mokesčių srityje.

Teisinių duomenų bazės

[Karo teismų](#) interneto svetainėje galima rasti informacijos apie teismų istoriją ir bylas. Taip pat galima rasti informaciją apie svarbiausius teismo procesus dėl karo nusikaltimų (tik istoriniai procesai).

[Regioninių administracinių teismų ir Valstybės tarybos interneto svetainėje](#) galima nemokamai gauti bylų nagrinėjimo tvarkaraštį ir susipažinti su visais sprendimų, potvarkių ir dekretų dėl valdžios institucijų ir privačių subjektų ginčų dėl viešojo administravimo institucijų priimtų sprendimų tekstais.

Duomenų apsaugos sumetimais nagrinėjamų apeliacinių skundų paieškai taikomi tam tikri apribojimai.

Auditorių teismo interneto svetainėje skelbiami pagrindiniai šio teismo sprendimai ir nutartys. Visuomenė gali su jais susipažinti nemokamai.

Auditorių teismo interneto svetainė taip pat yra teismo teritorinių skyrių portalas, joje gausu informacijos apie šių organų kompetenciją ir funkcijas.

Duomenų bazės pavadinimas ir URL

[Gynybos ministerijos interneto svetainės karo teismų skyrius](#)

[Administracinių teismų interneto svetainė](#)

Paskutinis naujinimas: 02/04/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Kipras

Kipro Respublikoje veikia šie specializuoti teismai:

šeimos teismai (Οικογενειακά Δικαστήρια),
darbo ginčų tribunolas (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών),
nuomos kontrolės tribunolas (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων) ir karo teismas (Στρατιωτικό Δικαστήριο).

Specializuoti teismai

Šeimos teismai

Išimtinai šeimos teismo jurisdikcijai priklauso skyrybų prašymų, vaikų globos, išlaikymo ir turtinių ginčų, kylančių tarp Graikų ortodoksų bažnyčiai priklausančių sutuoktinių, nagrinėjimas.

Jei šalys priklauso kuriai nors kitai Kipro religinei grupei, t. y. armėnų, maronitų ar Romos katalikų, minėti klausimai priklauso religinių grupių šeimos teismo jurisdikcijai.

Yra trys šeimos teismai: vienas Nikosijoje ir Kirėnijoje, vienas Limasolyje ir Pafe, taip pat vienas Larnakoje ir Famagustoje. Nikosijoje įsikūręs religinių grupių šeimos teismas aprėpia visą Kiprą.

Šeimos teisme bylas nagrinėja vienas teisėjas, išskyrus skyrybų prašymus – tokias bylas svarsto trijų teisėjų kolegija.

Darbo ginčų tribunolas

Išimtinai darbo ginčų tribunolo jurisdikcijai priklauso nagrinėti visus darbo ginčus, kylančius dėl darbo sutarties nutraukimo, pvz., dėl kompensacijos mokėjimo už neteisėtą atleidimą iš darbo (nebent reikalaujama suma viršija dvejų metų darbo užmokesčio ekvivalentą – šiuo atveju jurisdikcija priklauso apylinkės teismui), dėl mokėjimo vietoj įspėjimo, dėl išieitinių išmokų mokėjimo ir dėl iš darbo sutarties kylančių pretenzijų, pvz., sukaupto darbo užmokesčio, kasmetinių atostogų, tryliktojo atlyginimo ar premijų. Jo jurisdikcijai taip pat priklauso nagrinėti visus civilinius ieškinius, grindžiamus Motinystės apsaugos įstatymu (Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος), vienienodo požiūrio ir seksualinio priekabiavimo darbo vietoje bylas ir ginčus tarp kaupiamųjų fondų (Ταμεία Πρόνοιας) ir jų narių.

Darbo ginčų tribunolą sudaro pirmininkas arba teisėjas, kuris yra Respublikos teismų tarnybos (Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας) narys, ir du neprofesionalūs nariai, paskirti rekomendavus darbdavių ir darbuotojų sąjungoms. Neprofesionalių narių vaidmuo yra tik patariamasis.

Šiuo metu Respublikoje veikia 3 darbo ginčų tribunolai: Nikosijoje, Limasolyje ir Larnakoje.

Nuomos kontrolės tribunolas

Nuomos kontrolės tribunolo jurisdikcijai priklauso nagrinėti klausimus, susijusius su nuomojamojo nekilnojamojo turto nuosavybės atgavimu, sąžiningo nuomos mokesčio nustatymu ir bet kokiais kitais susijusiais ar papildomais klausimais.

Kiekvieną nuomos kontrolės tribunolą (dabar jų yra trys) sudaro pirmininkas, kuris yra teisminės valdžios institucijos narys, ir du neprofesionalūs nariai, skiriami nuomininkų ir nuomotojų sąjungų. Neprofesionalių narių vaidmuo yra tik patariamasis.

Karo teismas

Karo teismo jurisdikcijai priklauso nagrinėti nusikaltimus, kariškių padarytus pažeidžiant Karinį baudžiamąjį kodeksą (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας), Nacionalinės gvardijos įstatymą (Ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος), Baudžiamąjį kodeksą (Ποινικός Κώδικας) ar bet kurį kitą įstatymą, nepaisant numatytos bausmės. Privatūs asmenys taip pat perduodami karo teismui, jei taip numatyta Kariniame baudžiamajame kodekse arba bet kuriame kitame įstatyme. Jei kaltinamojo laipsnis yra pulkininko ar aukštesnis, karo teismas sudaromas taip pat kaip apysunkių ir sunkių nusikaltimų baudžiamasis teismas. Teismui pirmininkauja teisėjas, priklausantis Respublikos teismų tarnybai. Taip pat dalyvauja du kariuomenės pareigūnai, paskirti Aukščiausiosios teisėjų tarnybos (Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο).

Administraciniai teismai

Prašymus panaikinti administracinius aktus pirmojoje instancijoje nagrinėja vienas Aukščiausiojo Teismo teisėjas, o apeliacijas svarsto 5 teisėjų kolegija.

Teisinių duomenų bazės

Kol kas oficialios teisinių duomenų bazės nėra. Veikia įvairios privačios teisinių duomenų bazės, kai kurios iš jų prenumeruojamos, o kitos nemokamos.

Jose pateikiama informacija apie teismų sprendimus ir pirminius teisės aktus.

Paskutinis naujinimas: 25/06/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Latvija

Šiame skyriuje apžvelgiami specializuoti Latvijos teismai.

Specializuoti teismai

Latvijos Respublikos Konstitucinis Teismas

Pagal [Latvijos Respublikos Konstituciją](#) Latvijoje veikia **Konstitucinis Teismas**, kuris yra nepriklausoma teisminė institucija, pagal kompetenciją nagrinėjanti bylas dėl įstatymų atitikties Konstitucijai ir kitas įstatymu jam priskirtas bylas. Konstitucinis Teismas gali paskelbti įstatymus ir kitus teisės aktus arba jų dalis prieštaraujančiais Konstitucijai.

Pagal [Konstitucinio Teismo įstatymo](#) 16 straipsnį Konstitucinis Teismas nagrinėja bylas dėl:

įstatymų atitikties Konstitucijai;

Latvijos pasirašytų ar sudarytų tarptautinių susitarimų atitikimo Konstitucijai (iki to laiko, kai tokius susitarimus patvirtina *Saeima* (parlamentas));

įstatymų ir kitų teisės aktų ar jų dalių atitikties aukštesnės galios teisės aktams;

kitų parlamento, Kabineto, Prezidento, parlamento pirmininko arba Ministro pirmininko priimtų aktų (išskyrus administracinius aktus) atitikimo įstatymams; įsakymų, kuriuo Kabineto įgaliotas ministras sustabdė vietos tarybos priimto sprendimo galiojimą, atitikimo įstatymams;

Latvijos nacionalinių įstatymų nuostatų atitikties Latvijos sudarytiems tarptautiniams susitarimams, neprieštaraujantiems Konstitucijai.

Konstitucinį Teismą sudaro septyni teisėjai, kurių kandidatūras balsų dauguma tvirtina parlamento nariai (ne mažiau kaip 51 balsas). Trys teisėjai skiriami ne mažiau kaip dešimties parlamento narių teikimu, du – Kabineto teikimu, o dar du – Aukščiausiojo Teismo plenumo (visuotinio susirinkimo) teikimu. Kandidatai į Aukščiausiojo Teismo teisėjus parenkami iš Latvijos teisėjų.

Konstitucinis Teismas neturi teisės kelti bylą savo iniciatyva; jis nagrinėja tik tas bylas, dėl kurių į jį kreipiasi įstatymuose nustatyti asmenys. Pagal šiuo metu galiojančius įstatymus prašymą iškelti bylą Konstituciniame Teisme gali pateikti:

Latvijos prezidentas;

Saeima;

ne mažiau kaip dvidešimt parlamento narių;

Kabinetas;

generalinis prokuroras;

Valstybės audito tarnyba;

vietos taryba;

ombudsmenas, jeigu ginčijamą aktą priėmusi institucija arba pareigūnas per ombudsmeno nustatytą terminą neištaisė tokio akto trūkumų;

civilinę, baudžiamąją arba administracinę bylą nagrinėjantis teismas;

žemės registro skyriaus teisėjas, registruodamas nekilnojamąjį turtą ir susijusias teises žemės registre;

bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kurio Konstitucijoje garantuojamos pagrindinės teisės buvo pažeistos;

Teismų taryba (*Tieslietu padome*), atsižvelgdama į jai įstatymu suteiktą kompetenciją.

Bylas, susijusias su įstatymų, Kabineto nutarimų ir kitų jos aktų atitikimu Konstitucijai, Latvijos nacionalinių įstatymų nuostatų atitikimu Latvijos sudarytiems tarptautiniams susitarimams, neprieštaraujantiems Konstitucijai, ir Latvijos pasirašytų ar sudarytų tarptautinių susitarimų atitikimo Konstitucijai (iki to laiko, kai tokius susitarimus patvirtina *Saeima*) ir įstatymų arba nutarimų atitikimo Konstitucijai nagrinėja visi Konstitucinio Teismo teisėjai. Kitas bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija, išskyrus atvejus, kai Konstitucinis Teismas nusprendžia kitaip.

Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir įsigalioja jį paskelbus. Konstitucinio Teismo sprendimas ir jame pateiktas ginčijamų nuostatų išaiškinimas yra privalomas visoms centriniams ir vietos valdžios institucijoms (įskaitant teismus) ir pareigūnams, taip pat fiziniams ir juridiniams asmenims.

Nuostata, kurią Konstitucinis Teismas paskelbė nesuderinama su aukštesnę galią turinčio įstatymo norma, laikoma negaliojančia nuo tos dienos, kurią paskelbiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, išskyrus atvejus, kai Konstitucinis Teismas nustato kitaip. Jeigu Konstitucinis Teismas paskelbia, kad Latvijos pasirašytas arba sudarytas tarptautinis susitarimas prieštarauja Konstitucijai, Kabinetas turi nedelsiant imtis priemonių, kad pakeistų šį susitarimą, paskelbtų jį negaliojančiu, sustabdytų jo galiojimą ar iš jo pasitrauktų.

Teisinių duomenų bazės

Duomenų bazės pavadinimas ir universalusis adresas

[🔗 Konstitucinio Teismo nagrinėjamos bylos \(paieška\)](#)

Ar duomenų bazėje pateikiama informacija yra nemokama?

Taip, duomenų bazėje pateikiama **nemokama** informacija.

Trumpas duomenų bazės turinio aprašymas

Duomenų bazėje galima rasti Latvijos Respublikos Konstitucinio Teismo sprendimus.

Papildoma informacija

Duomenų bazėje esanti paieškos funkcija ir teismo sprendimai pateikiami latvių ir anglų kalbomis.

Nuorodos

[🔗 Latvijos Respublikos Konstitucinis Teismas](#)

Paskutinis naujinimas: 09/08/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Lietuva

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Lietuvos specializuotus teismus.

Specializuoti teismai

[🔗 Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas](#) užtikrina **Konstitucijos** viršenybę teisės sistemoje. Jis sprendžia konstitucinio teisėtumo klausimus, nagrinėdamas, ar įstatymai ir kiti Seimo priimti aktai neprieštarauja Konstitucijai, taip pat ar Respublikos Prezidento bei Vyriausybės aktai neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams.

Administraciniai teismai

Lietuvoje yra šeši administraciniai teismai:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas,

penki apygardos administraciniai teismai.

Vyriausiasis administracinis teismas

Vyriausiasis administracinis teismas yra pirmoji ir galutinė instancija administraciniams byloms, įstatymų priskirtoms jo kompetencijai. Jis taip pat nagrinėja apeliacinius skundus dėl apygardų administracinių teismų sprendimų, nutarimų ir nutarčių bei apeliacinius skundus dėl apylinkių teismų sprendimų administracinių teisės pažeidimų bylose.

Vyriausiasis administracinis teismas įstatymų nustatytais atvejais taip pat nagrinėja prašymus dėl proceso atnaujinimo užbaigtose administracinėse bylose, įskaitant administracinių teisės pažeidimų bylas. Vyriausiasis administracinis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus.

Apygardų administraciniai teismai

Apygardų administraciniai teismai yra specializuoti teismai. Jų funkcija – nagrinėti skundus (prašymus) dėl viešojo ir vidinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų ir veiksų ar neveikimo (pareigų nevykdymo).

Apygardų administraciniai teismai nagrinėja ginčus **viešojo valdymo** srityje, norminių administracinių aktų teisėtumo klausimus, mokestinius ginčus ir kt.

Prieš kreipiantis į administracinį teismą viešojo administravimo subjektų priimti individualūs teisės aktai ar atlikti veiksmai gali būti ginčijami išteisine tvarka.

Tokiais atvejais ginčus nagrinėja savivaldybių visuomeninės administracinių ginčų komisijos, apskričių administracinių ginčų komisijos ir **Vyriausioji administracinių ginčų komisija**.

Paskutinis naujinimas: 18/02/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([fr](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Liuksemburgas

Šiame skyriuje apžvelgiami Liuksemburgo specializuoti teismai.

Specializuoti teismai

Bendrosios kompetencijos teismai

Arbitražo taryba ir Aukščiausioji socialinio draudimo taryba

Visus ginčus, kylančius socialinio draudimo srityje dėl narystės, teisių, įmokų, administracinių baudų ir paslaugų, išskyrus nurodytuosius Socialinio draudimo kodekso 317 straipsnyje arba susijusius su 147 ir 148 straipsniais, nagrinėja Arbitražo taryba, o apeliacinius skundus – Aukščiausioji socialinio draudimo taryba. Sprendimus, kuriuos galutinė instancija priima Arbitražo taryba, ir Aukščiausiosios tarybos sprendimus galima apskųsti kasacine tvarka.

Administraciniai teismai

Administracinis teismas

Jei įstatyme nenustatyta kitaip, Administraciniam teismui, kurio būstinė yra Liuksemburge, galima paduoti **apeliacinius skundus** dėl atskirųjų Administracinio teismo sprendimų panaikinimo ir dėl sprendimų dėl įstatymų įgyvendinamųjų administracinių teisės aktų. Administracinis teismas taip pat nagrinėja apeliacinius skundus ir **iš esmės** nagrinėja skundus dėl kitų administracinių teismų sprendimų dėl prašymų pakeisti sprendimą, priimamų pagal specialiais įstatymais šiems teismams priskirtą jurisdikciją.

Visi advokatai, kurie turi teisę būti gynėjais Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės teismuose, tokią pat teisę turi Administraciniame apeliaciniame teisme; tačiau tik advokatai, įrašyti į advokatūros tarybų kasmet sudaromų lentelių „I sąrašą“, turi teisę atlikti ikiteisminio tyrimo ir proceso veiksmus (patikėtiniai). Valstybei Administraciniame apeliaciniame teisme atstovauja paskirtas pareigūnas arba advokatas.

Administracinis tribunolas

Administracinis tribunolas, kurio būstinė yra Liuksemburge, nagrinėja skundus dėl valdžios pareigūnų nekompetentingumo, įgaliojimų viršijimo, naudojimusi įgaliojimais ne pagal paskirtį, įstatymų ar procedūrų, kuriomis ginami privatūs interesai, pažeidimo, **dėl visų administracinių sprendimų**, kurių niekaip kitaip apskųsti pagal įstatymus ir kitus teisės aktus neįmanoma, ir dėl bet kurios valdžios institucijos išleistų įstatymų įgyvendinamųjų administracinių teisės aktų. Tribunolas paprastai taip pat nagrinėja ginčus, susijusius su tiesioginiais mokesčiais ir komunaliniais mokesčiais bei rinkliavomis.

Administracinio tribunolo sprendimus apeliacine tvarka galima apskųsti Administraciniam teismui.

Administracinis teismas iš esmės nagrinėja skundus dėl Tiesioginių mokesčių administracijos direktoriaus sprendimų, jeigu pagal įstatymus, kuriais ši sritis reglamentuojama, galima pateikti tokius skundus.

Kiti specializuoti teismai

Konstitucinis Teismas

Konstitucinis Teismas priimdamas sprendimus sprendžia, ar **įstatymai neprieštaruja Konstitucijai**, išskyrus tuos įstatymus, kuriais tvirtinamos sutartys.

Jei prašymą ištirti įstatymo atitikimą Konstitucijai šalis teikia bendrosios kompetencijos arba administraciniam teismui, šis privalo kreiptis į Konstitucinį Teismą, išskyrus atvejus, kai šalis mano, kad: a) teismo sprendimui paskelbti nereikia priimti sprendimo dėl atitinkamo prašymo; b) prašymas visiškai nepagrįstas; c) Konstitucinis Teismas jau yra priėmęs sprendimą dėl prašymo, kurio dalykas yra tas pats.

Konstitucinį Teismą sudaro Aukščiausiojo teisingumo teismo pirmininkas, Administracinio apeliacinio teismo pirmininkas, du Kasacinio teismo teisėjai ir penki teisėjai, didžiojo hercogo skiriami Aukščiausiam teisingumo teismui ir Administraciniam apeliaciniam teismui pateikus bendrą nuomonę. Konstitucinį Teismą sudaro penkių teisėjų kolegija.

Teisinių duomenų bazės

Žr. Teisingumo ministerijos interneto svetainės [teismų skyrelį](#).

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, duomenų baze galima naudotis **nemokamai**.

Trumpas turinio aprašas

Žr. [Arbitražo tarybos ir Aukščiausiosios socialinio draudimo tarybos](#) interneto svetainę.

Žr. [administracinių teismų](#) interneto svetainę.

Žr. [Konstitucinio Teismo](#) interneto svetainę.

Susijusios nuorodos

[Teisingumo ministerija](#)

Paskutinis naujinimas: 27/03/2015

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Vengrija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie specializuotų teismų organizacinę struktūrą Vengrijoje.

Specializuoti teismai

Administracinių ir darbo bylų teismai

Vengrijos pagrindiniame įstatyme teismų sistema apibūdinama kaip daugiapakopė sistema ir yra numatyta *įsteigti specializuotus teismus, kurie nagrinėtų tam tikrų rūšių bylas. Teismų sistemoje administracinių ir darbo bylų teismai (közigazgatási és munkaügyi bíróságok) veikia kaip specializuoti teismai.*

Administracinių ir darbo bylų teismai veikia nuo 2013 m. sausio 1 d. Iki tol jų funkcijas vykdė darbo bylų teismai ir bendrieji teismai.

Kaip pirmosios instancijos teismas, administracinių ir darbo bylų teismas nagrinėja bylas dėl teisminės administracinių sprendimų peržiūros ar dėl darbo santykių ir panašių teisinių santykių, taip pat kitas pagal įstatymą jam priskirtas bylas. Bendrasis teismas arba (bylose dėl teisminės peržiūros) Aukščiausiasis Teismas (*Kúria*) veikia kaip antrosios instancijos teismas.

Konstitucinis Teismas (*Alkotmánybíróság*)

Konstitucinis Teismas yra nepriklausoma institucija, veikianti atskirai nuo teismų sistemos.

Konstitucinis Teismas yra pagrindinė už Pagrindinio įstatymo apsaugą atsakinga institucija, kurios buveinė yra Budapešte.

Konstitucinis Teismas sudarytas iš penkiolikos narių, kurie renkami dvylikai metų dviejų trečdalių Vengrijos parlamento narių dauguma. Pirmininkas renkamas iš Konstitucinio Teismo narių dviejų trečdalių Parlamento narių dauguma. Pirmininko įgaliojimai tęsiasi iki jo, kaip Konstitucinio Teismo teisėjo, kadencijos pabaigos. Konstitucinio Teismo nariams draudžiama būti politinių partijų nariais ar dalyvauti politinėje veikloje. Konstitucinio Teismo jurisdikcija, organizacinė sistema ir veikla nustatyta konstituciniuose įstatymuose.

Priimtų, bet dar nepaskelbtų teisės aktų konstitucingumo peržiūra;

konkrečioje byloje taikytinų teisės aktų konstitucingumo peržiūra teisėjo iniciatyva;

konkrečioje byloje taikytinų teisės aktų konstitucingumo peržiūra pagal konstitucinį skundą;

teismų sprendimų konstitucingumo peržiūra pagal konstitucinį skundą;

teisės aktų konstitucingumo peržiūra Vyriausybės iniciatyva, ketvirtadalio Parlamento narių ar Žmogaus teisių komisaro (*alapvető jogok biztosa*) iniciatyva;

teisės aktų atitiktis tarptautinėms sutartims peržiūra;

kitų įgaliojimų įgyvendinimas ir kitų funkcijų, nustatytų Pagrindiniame įstatyme ar kituose konstituciniuose įstatymuose, vykdymas.

Įgyvendindamas b, c ir d punktuose nurodytus įgaliojimus, Teisingumo Teismas naikina teisės aktus, kurie pripažinti prieštaraujančiais Pagrindiniam įstatymui;

įgyvendindamas d punkte nurodytus įgaliojimus, jis naikina teismų sprendimus, kurie pripažinti prieštaraujančiais Pagrindiniam įstatymui;

įgyvendindamas f punkte nurodytus įgaliojimus, jis gali panaikinti teisės aktus, kurie pripažinti prieštaraujančiais tarptautinei sutarčiai arba taiko konstituciniam įstatyme numatytas teises sankcijas.

Teisinių duomenų bazė

Papildomos informacijos galite rasti [Vengrijos Respublikos Konstitucinio Teismo \(Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága\)](#) interneto svetainėje.

Susijusios nuorodos

[Oficiali Vengrijos Respublikos Konstitucinio Teismo interneto svetainė](#)

[Oficiali Vengrijos teismų interneto svetainė](#)

Paskutinis naujinimas: 06/04/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([mt](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Malta

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Maltos specializuotų teismų sistemą.

Specializuoti teismai

Konstitucinis Teismas	Antroji instancija Apskundimas	Šis teismas nagrinėja skundus bylose, susijusiose su galimais žmogaus teisių pažeidimais, Konstitucijos aiškinimu ir teisės aktų negaliojimu . Jis taip pat turi pirminę jurisdikciją spręsti dėl klausimų, susijusių su Atstovų Rūmų nariais , ir dėl bet kokio kreipimosi, susijusio su balsavimu renkant Atstovų Rūmų narius.	Pirmininkauja Konstitucinio Teismo pirmininkas ir kiti du teisėjai
Civilinio teismo Pirmieji rūmai	Pirmoji instancija	Civilinio teismo Pirmieji rūmai taip pat nagrinėja bylas, susijusias su galimais žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių , saugomų Maltos Konstitucijos ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos, pažeidimais.	Pirmininkauja teisėjas
Darbo ginčų teismai	Pirmoji instancija	Šis teismas nagrinėja bylas, susijusias su neteisėtu atleidimu ir diskriminuojančiu arba kitokiu neteisėtu elgesiu darbe .	Pirmininkauja pirmininkas
Nuomos reguliavimo taryba	Pirmoji instancija	Nuomos reguliavimo taryba nagrinėja bylas, susijusias su nuomos sąlygų pakeitimais , įskaitant nuomos mokesčio padidinimą ir nuomos nutraukimą. Šios bylos turi būti susijusios su iki 1995 m. birželio 1 d. sudarytomis nuomos sutartimis.	Pirmininkauja taikos teisėjas
Žemės ginčų taryba	Pirmoji instancija	Žemės ginčų taryba nagrinėja bylas dėl nusavintos žemės klasifikavimo, viešųjų nusavinimo reikmių ir savininkui priklausančios kompensacijos sumos .	Pirmininkauja taikos teisėjas
Kaimo nuomos kontrolės taryba	Pirmoji instancija	Ši taryba nagrinėja ginčus dėl nuomos kaimo vietovėse ir savininkų pretenzijų dėl tokios nuomos nutraukimo.	Pirmininkauja taikos teisėjas
Administracinės peržiūros teismas	Pirmoji instancija	Šis teismas turi teisę peržiūrėti administracinius aktus .	Pirmininkauja teisėjas arba taikos teisėjas
Palikimo skaidymo teismas	Pirmoji instancija	Šis teismas priima sprendimus bylose dėl paveldėtojų bendrai valdomo mirusio asmens turto padalijimo.	Pirmininkauja arbitras
Konkurencijos ir vartotojų skundų teismas	Apskundimas	Šis teismas nagrinėja ir priima sprendimus dėl skundų, susijusių su konkurencijos generalinio direktoriaus ir vartotojų reikalų generalinio direktoriaus, sprendimais, įsakymais arba priemonėmis. Išskyrus išimtinus atvejus, kai leidžiama pateikti skundą, teismo sprendimai yra galutiniai. Tačiau šie skundai gali būti tik dėl teisės.	Pirmininkauja teisėjas ir du nariai
Notarinių aktų peržiūros teismas	Pirmoji instancija	Tai specializuotas teismas, stebintis visus notarus, notariato archyvus ir viešąjį registrą. Jis turi teisę lankyti ir tikrinti notariato archyvus, viešąjį registrą ir notarų biurus bei taikyti drausmines nuobaudas. Šis teismas taip pat turi teisę nurodyti, kad būtų ištaisyta viešojo registro įrašuose esanti klaidinga informacija.	Sudaro nariai, vadinami lankytojais

Administraciniai teismai

Teisminė peržiūra – tai procesas, kuriuo vyriausybės departamento, įstaigos ar agentūros sprendimas teismų gali būti peržiūretas ir galimai atšauktas, jei paaiškėja, kad jis neteisėtas.

Ši galimybė prieinama visiems, kurių netenkina su jais susijęs vyriausybės sprendimas ar veiksmas. Šią teisę teismams suteikia Maltos teisės aktų rinkinio 12 skyriaus 469A straipsnis. Tačiau net ir be šios įstatymo nuostatos teismine peržiūra **neatimama teismų teise** galima laikyti remiantis demokratinėse valstybėse paprastai taikoma valdžios atskyrimo doktrina.

Jurisdikciją šiais klausimais turi bendrosios kompetencijos teismai, konkrečiai Civilinio teismo Pirmieji rūmai, kurių sprendimus galima skųsti Apeliaciniam teismui.

2009 m. sausio 1 d. įsigaliojo Administracinio teisingumo įstatymas, kuriuo numatyta įsteigti **Administracinės peržiūros teismą**. Šis nepriklausomas ir nešališkas teismas peržiūri bet kurio nukentėjusio asmens jam pateiktus administracinius aktus ir taip pat pat sprendžia jam perduotus ginčus. Jam pirmininkauja asmuo, kuris Maltoje eina arba yra ėjęs teisėjo arba taikos teisėjo pareigas. Teismo sprendimai gali būti skundžiami Apeliaciniam teismui.

Kiti specializuoti teismai

Vietos teismai

Vietos teismai yra neatskiriama Maltos teismų sistemos dalis. Juos galima vertinti kaip **teismų priedą**, kuris nagrinėja nors ir paprastų, tačiau galinčių kelti rimtus nepatogumus plačiajai visuomenei teisės pažeidimų bylas. Vietos teismams pirmininkauja teisingumo komisaras, kuris skiriamas ir atleidžiamas taip pat kaip ir bet kuris kitas taikos teisėjas. Taip garantuojama, kad kiekvienam piliečiui būtų suteikta galimybė išsakyti konkrečias nusiskundimus, ir tuo pačiu užtikrinamas pagrindinio teisėto bylos nagrinėjimo principo laikymasis. Veikia devyni vietos teismai, jungiantys keletą vietos tarybų.

Teisinių duomenų bazės

Žr. Maltos puslapį „Teisingumo organizavimas valstybėje narėse. Malta“, kuriame rasite išsamios informacijos ir [nuorody](#) atitinkamas duomenų bases.

Susijusios nuorodos

[Vidaus reikalų ir nacionalinio saugumo ministerija](#)

[Teisingumo, kultūros ir savivaldos ministerija](#)

[Teismų paslaugos](#)

[Teismų paslaugos. „Sentenzi Online“](#)

[Teismų paslaugos. Nagrinėjimas teisme](#)

[Teismų paslaugos. Salių naudojimas](#)

[Teismų paslaugos. Statistiniai duomenys](#)

[Teismų paslaugos. Teismo varžytynės](#)

[Teismų paslaugos. Civilinio proceso dokumentų formos \(maltiečių k.\)](#)

[Teisinės paslaugos \(Maltos teisės aktai\)](#)

Paskutinis naujinimas: 13/05/2015

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Nyderlandai

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Nyderlandų specializuotų teismų organizacinę sistemą.

Administraciniai teismai

Nyderlanduose yra šie administraciniai teismai:

Apygardos teismas (*Rechtbank*): pirmoji instancija visose administracinėse bylose;

Apeliacinis teismas (*Gerechthof*): apeliacinis teismas mokesčių bylose;

Aukščiausiasis Teismas (*Hoge Raad*): aukščiausiasis teismas mokesčių bylose;

Centrinis apeliacinis teismas (*Centrale Raad van Beroep*): apeliacinis (ir paskutinis) teismas socialinės apsaugos bylose;

Prekybos ir pramonės ginčų teismas (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*): apeliacinis (ir paskutinis) teismas socialinėse ir ekonominėse administracinėse teisėse bylose;

Valstybės tarybos administracinės jurisdikcijos skyrius (*Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State*): apeliacinis (ir paskutinis) teismas visose administracinėse bylose, kurių neišsprendė kiti apeliaciniai teismai.

Teisinių duomenų bazės

Informacijos rasite [Nyderlandų teismų sistemai](#) skirtoje interneto svetainėje.

Susijusios nuorodos

[Nyderlandų teismų taryba ir Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas](#)

Paskutinis naujinimas: 11/01/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Austrija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Austrijos teismų specialiąją jurisdikciją civilinių ir baudžiamųjų bylų srityse.

Specializuoti teismai

Iš esmės kiekvienas teismas nagrinėja visų rūšių teisinius klausimus.

Didžiausiuose Austrijos miestuose tam tikri teismai yra specializuoti:

5 specializuoti teismai, veikiantys Vienoje, nagrinėja civilines bylas, baudžiamąsias bylas, komercines bylas [du teismai], darbo ir socialinės apsaugos bylas, 2 specializuoti teismai, veikiantys Grace, nagrinėja baudžiamąsias bylas ir visas kitas bylas.

Darbo ginčų bylos – Darbo ginčų ir socialinių teismų įstatymo (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz – ASGG*) 50 straipsnyje nurodyti su darbo santykiais susiję civiliniai ginčai, nagrinėjami savarankiškame procese. Jis atitinka specialiomis taisyklėmis papildytą civilinį procesą.

Darbo ginčų bylas pirmąja instancija sprendžia žemių teismai (*Landesgericht*) (Vienoje – Darbo ginčų ir socialinis teismas „Arbeits- und Sozialgerichtshof“), antrąja instancija – aukštesnieji žemių teismai (*Oberlandesgericht*) ir paskutiniąja instancija – Aukščiausiasis Teismas (Oberster Gerichtshof). Sprendimą priima senatai (*Senat*), kuriuos visose instancijose sudaro vienas arba keli profesionalūs teisėjai (*Berufsrichter*) ir po vieną laikinąjį prisiekusįjį teismo narį (*Laienrichter*) iš darbdavių ir darbuotojų.

Teismo sprendimo apskundimo procesas yra panašus kaip civiliniame procese, tačiau yra mažiau apskundimo apribojimų. Pavyzdžiui, darbo teisės bylose kasacija (*Revision*) Aukščiausiajam Teismui nepriklausomai nuo ginčo vertės ribų yra leistina visada, kai nagrinėjamas svarbus teisinis klausimas.

Komercinės bylos – Jurisdikcijos įstatymo (*Jurisdiktionsnorm*) 51 straipsnyje nurodyti civiliniai ginčai, kuriuose dalyvauja prekiautojas (verslininkas) – yra nagrinėjamos (pagal tam tikras specialias taisykles) civiliniame procese. Komercinėse bylose, kuriose sprendžia **senatai** (*Senat*), nagrinėjime **pirmąja ir antrąja instancija** (tačiau ne Aukščiausiąjame Teisme) dalyvauja **laikinasis prisiekęs teismo narys** (*Laienrichter*), prekiautojo atstovas.

Ypatingajame procese ne ginčo tvarka yra sprendžiami tokie privatinės teisės klausimai, kurie dėl savo specifikos yra priskiriami būtent šiai (į savanorišką teisingumą panašiai) proceso rūšiai (dažniausiai tai yra procesai dėl teisinio tam tikrų klausimų sureguliuavimo, rūpybos arba procesai, kuriuose netipiniu būdu susiduria dvi skirtingų interesų šalys).

Bylas ne ginčo teisei pirmąja instancija dažniausiai sprendžia apylinkių teismai (*Bezirksgericht*), antrąja instancija – žemių teismai (*Landesgericht*) ir paskutinioji instancija – Aukščiausiasis Teismas (*Oberster Gerichtshof*). Paprastai ne ginčo procese pirmąja instancija sprendžia arba vienas teisėjas (*Einzelrichter*), arba teisėsaugos pareigūnas (*Rechtspfleger*) (itin gerai profesionaliai pasirengęs teismo pareigūnas), antrąja ir trečiąja instancija – senatai iš trijų arba penkių profesionalių teisėjų.

Ne ginčo teisei priimta teismo sprendimo apskundimo tvarka taip pat panaši kaip civiliniame procese. Tačiau dėl šio proceso specifikos yra mažiau apskundimo apribojimų. Be to, tam tikrais atvejais nagrinėjant bylą antrąja instancija leidžiama papildyti pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus ir pareiškimus.

Dėl šiame procese nagrinėjamų klausimų įvairovės tam tikrose bylose dažnai yra taikomos specialiosios nuostatos, nukrypstančios nuo įprastinių.

Administraciniai teismai

Nuo 2014 m. sausio 1 d. administracines bylas visomis instancijomis nagrinėja atitinkami administraciniai teismai. Administracinių institucijų priimti aktai gali būti ginčijami pateikiant skundą (*Beschwerde*) administraciniam teismui (federaliniam arba žemės). Tam tikrais atvejais administracinio teismo (jis bylą sprendžia pats) sprendimas gali būti skundžiamas Aukščiausiąjam administraciniam teismui (*Verwaltungsgerichtshof*).

Kiti specializuoti teismai

Specialus statusas

„Viešosios teisės teisingumo teismai“, t. y. Konstitucinis Teismas ir Aukščiausiasis administracinis teismas, Austrijos teismų sistemoje turi specialų statusą. Nors jie yra nepriklausomi teismai, kaip ir 2014 m. sausio 1 d. įsteigti administraciniai teismai, jie yra atskirti nuo Teisingumo ministerijos ir turi organizacinį savarankiškumą. Konstitucinis teismas ir Aukščiausiasis administracinis teismas yra Vienoje, o jų jurisdikcija apima visą šalies teritoriją.

Jų funkcijos yra kitokios nei bendrosios kompetencijos teismų, jie nepriima sprendimų civilinėse ir baudžiamosiose bylose (net ir kaip apeliaciniai teismai) ir jų kompetencijos sritis yra viešoji teisė. Tačiau nuo 2015 m. sausio 1 d., esant tam tikroms sąlygoms, bendrosios kompetencijos teisme išspręstos bylos šalys galės pateikti Konstituciniam Teismui prašymą panaikinti įstatymą ar kitą teisės aktą.

Konstitucinis Teismas

Pagrindinis Konstitucinio Teismo uždavinys – patikrinti atitiktį Konstitucijai ir pagrindinėms teisėms. Į Konstitucinį Teismą kreipiamasi, kai norima nustatyti, ar Konstituciją atitinka:

federaliniai ir provincijos įstatymai,

administracinių institucijų priimti potvarkiai,

aukščiausiaja instancija priimtų administracinių institucijų dekretai.

Prireikus Teismas gali juos panaikinti.

Kitai nei kitų teismų, Konstitucinio Teismo teisėjai pareigas eina visuomeniniais, o ne profesiniais pagrindais. Teismo nariai yra nepriekaištingos reputacijos asmenys, sėkmingai baigę teisinę karjerą eidami kitas pareigas. Dauguma Konstitucinio Teismo teisėjų eidami savo pareigas dirba ne visą darbo laiką ir gali dirbti ankstesnėje darbovietėje (pvz., kaip teisėjai arba universiteto profesoriai, tačiau jie negali dirbti valstybės tarnautojais, kurie turi būti atleidžiami nuo jų oficialių pareigų). Konstitucinis Teismas kviečiamas tik į sesijas, kurios paprastai vyksta 4 kartus per metus.

Aukščiausiasis administracinis teismas

Aukščiausiojo administracinio teismo kompetencija apima **visų administracinių institucijų aktų teisėtumo kontrolę**, išskyrus potvarkius, kurių teisėtumą tikrinti ir kuriuos panaikinti gali tik Konstitucinis Teismas. Visų pirma Aukščiausiasis administracinis teismas nagrinėja skundus dėl administracinių teismų priimtų sprendimų dėl administracinio akto neteisėtumo.

Teisinių duomenų bazės

 [Austrijos teisingumo](#) svetainėje pateikiama bendro pobūdžio informacija apie Austrijos teismų sistemą.

Ar teisinių duomenų bazėmis galima naudotis nemokamai?

Taip.

Susijusios nuorodos

 [Teismų jurisdikcija. Austrija](#)

Paskutinis naujinimas: 25/04/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Lenkija

Šioje dalyje pateikiama informacija apie Lenkijos specializuotų teismų sistemą.

Specializuoti teismai

Lenkijoje yra keli specializuoti teismai ir specialiosios jurisdikcijos teismai.

Aukščiausiasis Teismas (Sąd Najwyższy)

Aukščiausiasis Teismas yra aukščiausia teismo institucija. Jis įgyvendina teisminę visų kitų teismų sprendimų kontrolę, užtikrindamas įstatymų ir teismų praktikos aiškinimo nuoseklumą.

Aukščiausiasis Teismas nėra bendrosios kompetencijos teismas. Jis nagrinėja bylas kasacine tvarka, taip pat kitus apeliacinius skundus dėl teismo sprendimų ir priima nutarimus, išaiškindamas teisės nuostatas, kurios kelia abejonių arba dėl kurių vykdyto atsiranda teismo sprendimų nenuoseklumas. Jis taip pat priima nutarimus išspręsdamas jam pateiktus teisinius klausimus, kylančius nagrinėjant konkrečias bylas.

Lenkijos Aukščiausiasis Teismas (*Sąd Najwyższy*) skelbia savo sprendimus kartu su motyvais [Lenkijos Aukščiausiojo Teismo](#) interneto svetainėje, kuri išversta ir į anglų kalbą.

Konstitucinis Teismas (Trybunał Konstytucyjny)

Lenkijos teisės sistemoje Konstitucinis Teismas (*Trybunał Konstytucyjny*) nėra laikomas bendrosios kompetencijos teismu.

Konstitucinis Teismas priima sprendimus dėl:

nacionalinių teisės aktų ir tarptautinių sutarčių konstitucingumo;

dėl nacionalinių teisės aktų atitikties tarptautiniams susitarimams, kuriuos būtina ratifikuoti prieš patvirtinant juos parlamente;
dėl teisės normų, kurias priima centrinės valdžios institucijos, ratifikuotų tarptautinių susitarimų ir teisės aktų atitikimo Konstitucijai;
dėl politinių partijų tikslų bei veiklos konstitucingumo;
dėl konstitucinių skundų.

Visi jo sprendimai kartu su motyvais skelbiami viešai [Lenkijos Konstitucinio Teismo](#) interneto svetainėje, kuri išversta ir į anglų kalbą.

Valstybės tribunolas (Trybunał Stanu)

Valstybės tribunolas (*Trybunał Stanu*) nagrinėja bylas, iškeltas asmenims užimantiems (arba užėjusiems) aukščiausius postus valstybės tarnyboje už Konstitucijos ar kitų teisės aktų pažeidimą.

Daugiau informacijos galima rasti [Lenkijos valstybės tribunolo](#) interneto svetainėje.

Administraciniai teismai

Administracinių teismų sistema sudaro **Aukštasis administracinis teismas** (*Naczelny Sąd Administracyjny*) ir **regioniniai administraciniai teismai**, kurių yra po vieną kiekvienoje **vaivadijoje** ar regione (*województwie sądy administracyjnej*).

Aukštasis administracinis teismas

priima sprendimus dėl vietos valdžios institucijų arba regioninių valstybės valdymo institucijų (*terenowe organy administracji publicznej*) norminių aktų atitikties įstatymams;

priima sprendimus dėl skundų dėl administracinių sprendimų, dėl administracinėse bylose priimtų sprendimų pagal skundus (arba nutraukia tokias bylas), taip pat dėl sprendimų, kuriuos galima apskusti remiantis faktinėmis bylos aplinkybėmis;

priima sprendimus dėl tam tikrų vietos valdžios institucijų arba tokių institucijų asociacijų nutarimų;

teikia atsakymus į teisinius klausimus, kuriuos jam išnagrinėti pateikia vietos valdžios skundus nagrinėjančios įstaigos.

Aukštasis administracinis teismas nuo 2007 m. spalio 1 d. skelbia visus savo sprendimus kartu su motyvais. Į duomenų bazę vis dar keliami ankstesni sprendimai. Teismo interneto svetainė yra tik lenkų kalba.

[Aukštasis administracinis teismas](#) (*Naczelny Sąd Administracyjny*) savo sprendimus kartu su motyvais skelbia savo interneto svetainėje.

Paskutinis naujinimas: 10/12/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Portugalija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Portugalijos specializuotų teismų sistemą.

Pirmosios instancijos teismai (Tribunais judiciais de 1.ª Instância)

Bendrieji teismai yra civilinių ir baudžiamųjų bylų teismai, kurių jurisdikcijai priklauso visos bylos, nepriskirtos kitų teismų kompetencijai. Dažniausiai tai bendrosios kompetencijos teismai.

Taip pat gali būti specialiosios kompetencijos teismų (nagrinėjančių bylas, jiems priskirtinas pagal taikytiną proceso rūšį) ir specializuoti teismai, nagrinėjantys tam tikro pobūdžio bylas (nesvarbu proceso rūšis).

Specializuotos kompetencijos teismai.

Baudžiamojo tyrimo teismai (Tribunais de Instrução Criminal)

Baudžiamojo tyrimo teismų užduotis yra vykdyti baudžiamuosius tyrimus, spręsti dėl bylos išklėmo ir atlikti su tyrimu susijusias teismines funkcijas.

Šeimos ir nepilnamečių teismai (Tribunais de Família e Menores)

Šeimos ir nepilnamečių teismų kompetencijai priklauso:

nagrinėti ieškinius dėl asmenų civilinės būklės – ieškinius dėl asmenų ir jų turto separacijos bei santuokos nutraukimo, taip pat panašius ieškinius, kaip antai dėl turto surašymo ar preliminaraus teismo sprendimo, prašymus pripažinti civilinę santuoką negaliojančia arba ją panaikinti bei ieškinius dėl sutuoktinių ar buvusių sutuoktinių ginčų dėl išlaikymo bei atlikti atitinkamas vykdymo procedūras;

nagrinėti ieškinius dėl tėvystės nustatymo; nagrinėti prašymus dėl įsivaikinimo, reguliuoti tėvų atsakomybės įgyvendinimą ir nagrinėti susijusius ieškinius, oficialiai nustatyti tėvystę ir motinystę, nagrinėti ieškinius dėl galimos tėvystės;

nagrinėti ieškinius dėl rizikos grupei priklausančių nepilnamečių interesų apsaugos; priimti nutartis dėl nepilnamečių, nukentėjusių dėl prastos priežiūros, apleidimo ar skurdo arba patekusių į situaciją, kuri gali pakenkti jų sveikatai, saugumui, išsilavinimui ar dorovei, taip pat nagrinėti ieškinius dėl nepilnamečių apsaugos nuo piktnaudžiaujamo galios naudojimo šeimoje ar juos globojančioje institucijoje.

Darbo teismai (Tribunais de Trabalho)

Civilinės teisenos srityje darbo teismai kompetentingi nagrinėti, pavyzdžiui:

bylas dėl subordinacinių darbo santykių ir santykių, atsiradusių siekiant sudaryti darbo sutartį;

bylas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų;

bylas, kurių šalys yra socialinės pagalbos ar šeimos išmokas skiriančios institucijos ir jų gavėjai, kai šios bylos susijusios su teisėmis, įgaliojimais arba kurios nors šalies teisiniais, norminiais ar statutiniais įgaliojimais, jei jos nepatenka į administracinių ir mokesčių teismų kompetenciją;

civilines bylas dėl streikų.

Komercinių bylų teismai (Tribunais de Comércio)

Komercinių bylų teismai pirmiausia kompetentingi nagrinėti:

bankroto bylas, jei skolininkas yra komercinė įmonė arba jei bankrutuojančio subjekto turtą, be kita ko, sudaro įmonė;

ieškinius, kuriais prašoma pripažinti įmonės steigimo dokumento ir įstatų nebuvimą, negaliojimą ir sutarties nutraukimo faktą;

ieškinius dėl įmonių sprendimų galiojimo sustabdymo arba pripažinimo negaliojančiais;

ieškinius dėl fakto pripažinimo, kai atsiliepiamas į ieškinį susijęs su pramonine nuosavybe, bet kokia forma, numatyta Pramoninės nuosavybės kodekse.

Laivybos teismai (Tribunais Marítimos)

Laivybos teismai kompetentingi nagrinėti bylas, susijusias su:

kompensacija dėl laivų, valčių arba kitų plaukiojančių priemonių sukelta arba patirta žala, arba dėl jų naudojimo jūrose kylančia žala remiantis bendrais teisės aktuose nustatytais principais;

laivų, valčių ir plaukiojančių priemonių statymo, remonto, pirkimo ir pardavimo sutartimis, su sąlyga, kad jos skirtos naudoti jūrose;

jūrų transporto, mišraus transporto arba daugiarūšio transporto sutartimis;

jūrose naudoti skirtų laivų, valčių ir kitų plaukiojančių priemonių bei jų krovinių sutartimis;

hipotekomis ir pirmumo teisėmis laivų arba valčių atžvilgiu, o taip pat bet kokių plaukiojančių priemonių ir jų krovinių realiomis garantijomis;

civiline atsakomybe už jūrų ir kitų jų jurisdikcijai priklausančių vandenų taršą;

Bausmių vykdymo teismai (*Tribunais de Execução de Penas*)

Visų pirma, bausmių vykdymo teismai kompetentingi:

spręsti dėl lygtinio paleidimo (*liberdade condicional*) ir jo atšaukimo;

peržiūrėti, keisti ir iš naujo svarstyti apsaugos priemones, pagal kurias internuojami asmenys, dėl amžiaus negalintys būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn (*inimputáveis*);

spręsti dėl probacinio paleidimo (*liberdade para prova*) ir jo atšaukimo;

paskelbti įkalinimo nuosprendžio, neapibrėžto termino nuosprendžio (*pena relativamente indeterminada*) ar apsaugos priemonės internuojant asmenį pabaigą.

Specializuotas intelektinės nuosavybės teismas (*Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual*)

Šis teismas veikia Lisabonoje ir yra kompetentingas nagrinėti ieškinius dėl autorių teisių ir kitų susijusių teisių, dėl pramoninės nuosavybės, interneto domenų, įmonių ir prekių ženklų pavadinimų; taip pat apeliacinius skundus dėl Nacionalinio pramoninės nuosavybės instituto (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*), Nacionalinio mokslinių tyrimų fondo (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) ir Registrų ir notarų instituto (*Instituto dos Registos e do Notariado*) priimtų sprendimų.

Specialiosios kompetencijos teismai

Specialiosios kompetencijos teismai nagrinėja bylas pagal taikytiną proceso rūšį. Tai nėra atskiri teismai – jie yra apylinkės teismų skyriai: civilinių bylų skyriai (*varas cíveis*), baudžiamųjų bylų skyriai (*varas criminais*), civilinių bylų kolegijos (*juízos cíveis*), baudžiamųjų bylų kolegijos (*juízos criminais*), nepilnamečių civilinių bylų kolegijos (*juízos de pequena instância cível*), nepilnamečių baudžiamųjų bylų kolegijos (*juízos de pequena instância criminal*) ir vykdymo užtikrinimo teismai (*juízos de execução*).

Civilinių bylų skyriai kompetentingi nagrinėti ieškinius dėl konstatuojamojo sprendimo, kai jų suma viršija apeliacinio teismo kompetencijai priskirtų ieškinių sumą ir jeigu įstatymais nustatyta, kad jie turi būti nagrinėjami kolektyvinių teismų.

Baudžiamųjų bylų skyriai, be kita ko, kompetentingi nagrinėti baudžiamąjį pobūdžio bylas, patenkančias į kolektyvinių teismų ir prisiekusiųjų teismo kompetenciją.

Civilinių bylų kolegijos kompetentingos nagrinėti civilinio pobūdžio bylas, kurios nepatenka į civilinių bylų skyrių ir nepilnamečių civilinių bylų kolegijų kompetenciją. Baudžiamųjų bylų kolegijos visų pirma kompetentingos nagrinėti baudžiamąjį pobūdžio bylas, kurios nepatenka į baudžiamųjų bylų skyrių ir nepilnamečių baudžiamųjų bylų kolegijų kompetenciją.

Nepilnamečių civilinių bylų kolegijos kompetentingos sumarinio proceso tvarka (*processo sumário*) nagrinėti civilines bylas, kurioms Civilinio proceso kodekse nėra konkrečios nuostatos, kurioms taikytina speciali procedūra ir kuriose teismo sprendimas negali būti apskųstas įprasta apeliacine tvarka.

Nepilnamečių baudžiamųjų bylų kolegijos visų pirma kompetentingos nagrinėti bylas, kurioms taikytina viena iš trijų supaprastintų procedūrų (*processo sumário*, *abreviado* ir *sumário*).

Vykdam teismų sprendimus, vykdymo užtikrinimo teismai kompetentingi atlikti Civilinio proceso kodekse jiems priskirtas funkcijas.

Paskutinis naujinimas: 15/11/2013

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Rumunija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie specializuotus Rumunijos teismus.

Specializuoti teismai

Brašovo vaikų ir šeimos bylų teismas

Brašove veikiantis **vaikų ir šeimos bylų teismas** nagrinėja bylas, susijusias su vaikų nusikalstama veika arba prieš juos padaryta veika. Prieš įsteigiant šį teismą šias bylas nagrinėjo Brašovo apygardos teismas.

Specializuoti teismai

Yra trys specializuoti teismai (buvę komerciniai teismai):

Klužo specializuotas teismas;

Murešo specializuotas teismas;

Ardžešo specializuotas teismas.

Jie nagrinėja su specialistais susijusias bylas. Specialistu laikomas bet koks įmonę eksploatuojantis asmuo.

Karo teismai

Karo teismų kompetencija nustatyta Baudžiamąjį proceso kodekse. Kiekvienas karo teismas turi karinės bazės statusą.

Karo teismų hierarchija:

keturi apygardos karo teismai (Bukarešto, Klužo-Napokos, Jasų ir Timișoaros);

Bukarešto teritorinis karo teismas;

Bukarešto apeliacinis karo teismas.

Karo teismuose dirba karo teisėjai, tarnautojai, archyvarai ir kiti darbuotojai.

Apygardos karo teismai

Rumunijoje yra keturi apygardos karo teismai, posėdžiaujantys:

Bukarešte;

Kluže-Napokoje;

Jasuose;

Timișoaroje.

Apygardos karo teismai kaip aukščiausi pirmosios instancijos teismai gali nagrinėti bylas, susijusias su nusikaltimais Rumunijos gynybiniais pajėgumams (t. y. nusikaltimais karo tvarkai ir drausmei, karo lauke padarytais nusikaltimais ir kt.) arba su kitais karinio personalo (iki pulkininko, įskaitant šį laipsnį) padarytais nusikaltimais, susijusiais su tarnyba.

Bukarešto regioninis karo teismas

Regioninis karo teismas nagrinėja šias bylas:

pirmąja instancija – dėl šių karininkų (iki pulkininko, įskaitant šį laipsnį) baudžiamųjų veikų, susijusių su tarnyba:

tam tikrų nusikaltimų, susijusių su asmens nužudymu, fizine neliečiamybe ar sveikata;

tam tikrų nusikaltimų, susijusių su asmens laisve;

tam tikrų lytinių nusikaltimų;

tam tikrų nuosavybės teisių pažeidimų;

tam tikrų darbo vietoje padarytų arba su darbo vieta susijusių baudžiamųjų veikų;

tam tikrų nusikaltimų, trukdančių vykdyti teisingumą;

tyčinių nusikaltimų, kurie baigėsi mirtimi arba savižudybe;

nusikaltimų, susijusių su prekyba narkotikais arba neteisėtu jų vartojimu;

nusikaltimų, susijusių su tyčiniu bankrotu, jei jie susiję su bankų sistema;

peržiūros instancija – prašymus peržiūrėti apygardos karo teismų sprendimus, susijusius su nusikaltimais, kurių teisminis nagrinėjimas pradėtas remiantis anksčiau pateiktu nukentėjusios šalies skundu, ir prašymus peržiūrėti apygardos karo teismų sprendimus baudžiamosiose bylose, susijusius su apsaugos priemonėmis, lygtiniu paleidimu arba atsargumo priemonėmis, apygardos karo teismų sprendimus baudžiamosiose bylose, susijusius su sprendimų baudžiamosiose bylose vykdymu arba reabilitacija, ir kitas konkrečiai įstatymuose nustatytas bylas;

Regioninis karo teismas taip pat sprendžia jo jurisdikcijoje esančių **apygardos karo teismų jurisdikcijos kolizijos** atvejus.

Bukarešto apeliacinis karo teismas

Bukarešto apeliacinis karo teismas nagrinėja tokias bylas:

pirmąją instancija:

bylas dėl karinio personalo padarytų nusikaltimų valstybės saugumui arba nusikaltimų taikai bei žmoniškumui;

bylas, susijusias su apygardos karo teismo arba regioninio karo teismo teisėjų arba prie šių teismų veikiančių karo prokuratūrų prokurorų padarytais nusikaltimais;

apeliacine instancija – apeliacinius skundus dėl regioninio karo teismo pirmąją instancija priimtų sprendimų;

peržiūros instancija – prašymus peržiūrėti apygardos karo teismų pirmąją instancija baudžiamosiose bylose priimtus sprendimus, išskyrus regioninio karo teismo jurisdikcijoje esančias bylas ir kitas konkrečiai įstatymuose nustatytas bylas;

jis sprendžia regioninių karo teismų arba apygardos karo teismų ir regioninių karo teismų arba skirtingų regioninių karo teismų jurisdikcijoje esančių apygardos karo teismų **jurisdikcijos kolizijos** atvejus, ir kitus konkrečiai įstatymuose nustatytus atvejus.

Administraciniai teismai

Rumunijoje nėra administracinių teismų. Nagrinėti administracines bylas kompetentingi specialūs teismų administracinių bylų skyriai.

Kiti specializuoti teismai

Konstitucinis Teismas

Konstitucinį Teismą sudaro devyni teisėjai, skiriami devynerių metų kadencijai, kuri negali būti pratęsta, taip pat jie negali būti skiriami antrai kadencijai. Tris teisėjus skiria **Deputatų rūmai**, tris – **Senatas** ir tris – **Rumunijos prezidentas**. Konstitucinio Teismo teisėjai slaptu balsavimu trejiems metams renka Konstitucinio Teismo pirmininką. Konstitucinis Teismas kas trejus metus atnaujina trečdalį teisėjų.

Pagal **Rumunijos Konstitucijos** 146 straipsnį Konstituciniam Teismui suteikiami tokie įgaliojimai:

spręsti dėl **įstatymų** konstitucingumo prieš juos oficialiai paskelbiant, kai to paprašo Rumunijos prezidentas, bet kurių parlamento rūmų pirmininkas, vyriausybė, Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas, ombudsmenas, bent 50 deputatų arba bent 25 senatoriai, taip pat *ex officio* Konstitucijos keitimo iniciatyvų atveju;

spręsti dėl tarptautinių **sutarčių** ar kitų tarptautinių susitarimų konstitucingumo, kai to paprašo bet kurių parlamento rūmų pirmininkas, bent 50 deputatų arba bent 25 senatoriai;

spręsti dėl **parlamento** teisės aktų konstitucingumo, kai to paprašo bet kurių rūmų pirmininkas, parlamento grupė, bent 50 deputatų arba bent 25 senatoriai; nagrinėti prieštaravimus dėl **įstatymų ir potvarkių** atitikties konstitucijai, kai šie klausimai iškeliami teisme arba komercinio arbitražo teisme; tokį prieštaravimą taip pat gali tiesiogiai pareikšti ombudsmenas;

nagrinėti konstitucinio pobūdžio valdžios institucijų **teisinius ginčus** Rumunijos prezidento, bet kurių parlamento rūmų pirmininko, ministro pirmininko ar Aukščiausiosios magistratų tarybos pirmininko prašymu;

prižiūrėti, kaip laikomasi Rumunijos prezidento rinkimų **tvarkos**, ir tvirtinti rinkimų rezultatus;

priimti **patariamąsias nuomones** dėl pasiūlymų nušalinti Rumunijos prezidentą nuo pareigų;

patvirtinti, kad yra susidariusios **aplinkybės**, kurios gali pateisinti asmens, laikinai einančio valstybės vadovo pareigas, paskyrimą, ir pateikti savo išvadas parlamentui bei vyriausybei;

prižiūrėti, kaip laikomasi referendumo organizavimo ir rengimo **tvarkos**, ir tvirtinti jo rezultatus;

tikrinti, ar piliečiams sudarytos galimybės pasinaudoti **teisėkūros iniciatyva** sąlygos;

spręsti prieštaravimus dėl **politinės partijos** nekonstitucingumo;

vykdyti visas kitas **pareigas**, nustatytas Teismo pagrindiniame įstatyme (Įstatymas Nr. 47/1992, paskelbtas nauja redakcija).

Teisinių duomenų bazės

Internete skelbiamos šios duomenų bazės:

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas teismo praktiką skelbia savo [svetainėje](#);

teismai savo sprendimų santraukas skelbia teismų portale. Pavyzdžiui, žiūrėkite [Bukarešto apeliacinio teismo sprendimų santraukas](#);

Rumunijos teisinių duomenų bazėje, kurią tvarko **Rumunijos teisėkūros taryba**, pateikiami išsamūs Rumunijos teisės aktų (įstatymų, vyriausybės potvarkių, sprendimų ir kt.) tekstai.

Ar duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, duomenų baze galima naudotis nemokamai.

Susijusios nuorodos

[Teismų sistema. Rumunija](#)

Paskutinis naujinimas: 20/03/2014

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([sl](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Slovėnija

Daugiau informacijos apie Slovėnijos teismus galite rasti [oficialioje Slovėnijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo interneto svetainėje](#).

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Slovėnijos specializuotų teismų veiklos organizavimą.

Pirmosios instancijos darbo teismai ir socialinis teismas (delovna sodišča ir socialno sodišče)

Darbo teismai turi jurisdikciją nagrinėti individualius ir kolektyvinius darbo ginčus, o socialiniai teismai – jurisdikciją nagrinėti socialinius ginčus pagal teisės aktų nuostatas.

Pirmosios instancijos darbo teismai ir pirmosios instancijos socialinis teismas nagrinėja bylas pirmąją instanciją. Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas (*Višje delovno in socialno sodišče*) nagrinėja skundus dėl darbo teismų ir socialinių teismų pirmąją instanciją priimtų sprendimų, o skundus dėl Aukštesniojo darbo ir socialinio teismo priimto sprendimų ir prašymus juos peržiūrėti nagrinėja Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Darbo teismas turi jurisdikciją nagrinėti tokius individualius darbo ginčus:

dėl darbo santykių pradėjimo, buvimo, trukmės ir nutraukimo;

dėl teisių, pareigų ir įsipareigojimų pagal darbo santykius tarp darbuotojų ir darbdavių ar jų teisių perėmėjų;

dėl teisių ir pareigų esant darbo santykiams tarp darbuotojo ir priežiūrą vykdančio asmens, kuriam darbuotojas paskirtas dirbti darbdavio ir naudotojo susitarimu;

tarp darbdavio ir kandidato dėl įdarbinimo procedūrų;

dėl teisių ir pareigų, kylančių iš pramoninės nuosavybės, dėl kurių darbuotojas ir darbdavys susitarė darbo santykių pagrindu;

dėl vaikų iki 15 metų, pameistrių, mokinių ir studentų atliktą darbo;

dėl darbuotojų stipendijų tarp darbdavių ir mokinių arba studentų;

dėl savanoriškai nustatyto bandomojo laikotarpio;

įstatymo nustatytais atvejais.

Darbo teismas taip pat kompetentingas priimti sprendimą bylose, kuriose draudimo bendrovė yra bendraatsakovė nagrinėjant ginčą dėl žalos atlyginimo, jei šios bylos patenka į jo jurisdikciją.

Jei ieškovas yra darbuotojas, jurisdikciją turi ne tik teismas, turintis bendrą teritorinę jurisdikciją atsakovo atveju, bet ir teismas, kurio teritorijoje darbas yra, buvo ar turėjo būti atliktas, ir darbo santykių atsiradimo vietos teismas.

Darbo teismas turi jurisdikciją nagrinėti tokius kolektyvinius darbo ginčus:

dėl kolektyvinės sutarties galiojimo ir jos taikymo sutarties šalims arba sutarties šalims ir kitiems asmenims;

dėl kompetencijos vesti kolektyvines derybas;

dėl kolektyvinių sutarčių atitikties teisei, kolektyvinių sutarčių tarpusavio suderinamumo, taip pat bendrųjų teisinių darbdavio veiksmų atitikties teisei ir kolektyvinėms sutartims;

dėl streikų ir kitų pramoninių veiksmų teisėtumo;

dėl darbuotojų dalyvavimo valdant;

dėl profesinių sąjungų kompetencijos darbo santykių atžvilgiu;

dėl sprendimų, susijusių su profesinių sąjungų atstovaujiamumu;

kitais įstatymo nustatytais atvejais.

Teritorinę jurisdikciją nagrinėti kolektyvinius darbo ginčus, kai viena šalis yra darbdavys, turi darbdavio atžvilgiu bendrąją teritorinę jurisdikciją turintis teismas.

Socialinis teismas turi jurisdikciją nagrinėti tokius socialinius ginčus:

1. Pensijų ir neįgalumo draudimo srityje:

dėl teisių į pensiją ir iš pensijos kylančių teisių ir teisių į neįgalumo draudimą;

dėl teisių į papildomą pensijų draudimą ir iš jo kylančių teisių;

dėl įmokų privalomai pensijos daliai, neįgalumo draudimui ir privalomam papildomam pensijų draudimui mokėjimo;

dėl statuso, kuriam privalomas įtraukimas į papildomo pensijų draudimo schemą, nustatymo ar panaikinimo;

dėl savanoriško įtraukimo į privalomojo nedarbo draudimo schemą ir šio draudimo įmokų mokėjimo;

dėl pensijų draudimo stažo pripažinimo ir „išpirkimo“;

dėl teisių į valstybinę pensiją;

susijusius su oficialiais registrais.

2. Sveikatos draudimo srityje:

dėl teisių į privalomąjį sveikatos draudimą, iš jo kylančių teisių ir šio draudimo įmokų;

3. Nedarbo ir nedarbo draudimo srityje:

dėl teisių į privalomąjį nedarbo draudimą, iš jo kylančių teisių ir šio draudimo įmokų mokėjimo;

dėl savanoriško įtraukimo į privalomojo nedarbo draudimo schemą ir šio draudimo įmokų mokėjimo;

dėl stipendijų, kurių skyrimą lemia turto inventorizavimas, taip pat dėl stipendijų talentams;

dėl studijų paskolų, suteikiamų pagal garantiją, ir subsidijuojamų palūkanų normų, kurių skyrimą lemia turto inventorizavimas.

4. Tėvų apsaugos ir šeimos išmokų srityje:

dėl teisių į tėvų apsaugos draudimą, iš jo kylančių teisių ir šio draudimo įmokų mokėjimo;

dėl teisių į šeimos išmokas.

5. Socialinių išmokų srityje:

dėl socialinio draudimo išmokų;

dėl teisių į socialines išmokas pagal įvairias kategorijas, jei jų tikslas – išspręsti ieškovo socialinio draudimo klausimą ir jei turto inventorizavimas yra lemiamas veiksnys teisei į tokią išmoką pripažinti.

Socialinis teismas taip pat kompetentingas nagrinėti tokius pirmiau nurodytų sričių socialinius ginčus :

dėl netinkamai gautų lėšų restitucijos;

dėl kompensacijos už žalą apdraustajam arba reikalaujančiam socialinio draudimo, padarytą oficialios valstybės institucijos arba viešosios valdžios subjekto, arba už žalą, kurią apdraustasis sukėlė institucijai, susijusių su draudimo santykiais arba su socialinio draudimo teisių įgyvendinimu.

Socialinis teismas taip pat turi jurisdikciją nagrinėti įstatymo nustatytus socialinius ginčus.

Kiti Slovėnijos Respublikos pirmosios instancijos teismai yra šie:

Celės darbo teismas, esantis Celėje, turi jurisdikciją Celės teismų veiklos teritorijoje;

Koperio darbo teismas, esantis Koperyje, turi jurisdikciją Koperio ir Nova Goricos teismų veiklos teritorijoje;

Liublianos darbo ir socialinis teismas, esantis Liublianoje, turi jurisdikciją nagrinėti darbo ginčus Kranio, Krško, Liublianos ir Novo Mesto teismų veiklos teritorijoje, taip pat jurisdikciją nagrinėti socialinius ginčus Slovėnijos Respublikos teritorijoje;

Mariboro darbo teismas, esantis Maribore, turi jurisdikciją Mariboro, Murska Sobotos, Ptujaus ir Sloven Gradeco teismų veiklos teritorijoje.

Pirmosios instancijos teismai nagrinėja darbo ginčus teismo būstinėje, nebent nustatyta, kad jie turi posėdžiauti išorės departamentuose.

Darbo ir socialinių ginčų atvejais pirmosios instancijos teismas nagrinėja bylą kolegija, kurią sudaro teisėjas kolegijos pirmininkas ir du teisinio išsilavinimo neturintys kolegijos nariai, vienas iš jų turi būti renkamas iš darbuotojų ar apdraustųjų kandidatų sąrašo, o kitas – iš darbdavių ar institucijų kandidatų sąrašo. Vienas teisėjas nagrinėja individualius darbo ir socialinius ginčus, susijusius su turiniais teisiniais reikalavimais, jei ginčo dalyko vertė neviršija sumos, kuriai esant galimas civilinį procesą reglamentuojančiame įstatyme nustatytas persvarstymas. Nesvarbu ginčo dalyko vertė, teisėjas privalo išspręsti kai kuriuos svarbius klausimus: pvz., individualius darbo ginčus, susijusius su darbo sutarties galiojimo sustabdymu, bandomuoju laikotarpiu, viršvalandžiais, pertraukomis, poilsio laiku ir atostogomis, taip pat kitais nebuvimo darbe atvejais, ginčus dėl pareigos atlikti darbą dėl išimtinių aplinkybių, drausminių nuobaudų, laikino nušalinimo nuo darbo dėl drausminės procedūros pradėjimo ir laikino perkėlimo į kitas pareigas; socialinius ginčus dėl teisės į priežiūros pašalpą, teisės į neįgalumo pašalpą dėl fizinės negalios ir teisės į reabilitacijos procedūras.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas (višje delovno in socialno sodišče)

Darbo teismai turi jurisdikciją nagrinėti individualius ir kolektyvinius darbo ginčus, o socialiniai teismai nagrinėja socialinius ginčus pagal teisės aktų nuostatas.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas nagrinėja apeliacinius skundus dėl darbo teismų ir socialinio teismo sprendimų. Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas nagrinėja apeliacinius skundus dėl Aukštesniojo darbo ir socialinio teismo sprendimų ir juos peržiūri.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas yra įsikūręs Liublianoje.

Aukštesnysis darbo ir socialinis teismas bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Slovėnijos Respublikos administracinis teismas (Upravno sodišče Republike Slovenije)

Slovėnijos Respublikos administracinis teismas turi kompetenciją nagrinėti administracinius ginčus pagal Administracinių ginčų įstatyme nustatytus metodus ir procedūras.

Administraciniame ginče užtikrinama teisminė fizinių asmenų ir organizacijų teisių ir teisėtų interesų apsauga valstybės, vietos valdžios institucijų ir viešuosius įgaliojimus turinčių subjektų sprendimų ir veiksmų atžvilgiu.

Kilus administraciniam ginčui:

spręsti dėl įsigaliojusiu administracinių teisės aktų, kuriais pažeidžiami teisėti ieškovo interesai, teisėtumo;

spręsti dėl individualių aktų ir veiksmų, kuriais žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, teisėtumo, nebent užtikrinama kitokia tinkama procedūra;

teismas turi priimti sprendimą dėl valstybės institucijų, vietos bendruomenių subjektų ir viešosios valdžios įgaliojimus turinčių subjektų priimtų aktų teisėtumo, jei jie priimti kaip teisės aktai, reglamentuojantys individualius santykius.

Sprendimą dėl administracinio ginčo priima Slovėnijos Respublikos administracinis teismas. Tačiau Slovėnijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas privalo nagrinėti skundą dėl sprendimo, priimto pirmąja instancija administraciniame byloje, ir sprendimo dėl išimtinių teisės gynimo būdų.

Slovėnijos Respublikos administracinio teismo centrinė būstinė yra Liublianoje.

Administracinis teismas privalo nagrinėti bylas **centrinėje būstinėje** ir **šiuose skyriuose**:

Celės departamente Celės aukštojo teismo veiklos teritorijoje;

Nova Gorica departamente Koperio aukštojo teismo veiklos teritorijoje;

Mariboro departamente Mariboro aukštojo teismo veiklos teritorijoje.

Sprendimas dėl to, kuriame skyriuje turi vykti nagrinėjimas, turi būti priimamas atsižvelgiant į ieškovo gyvenamąją vietą ar pagrindinę buveinę.

Jei ieškovas neturi gyvenamosios vietos arba pagrindinės buveinės Slovėnijos Respublikoje, Administracinis teismas privalo nagrinėti bylą tame skyriuje, kurio veiklos teritorijoje buvo atliktas byloje ginčijamas administracinis veiksmas.

Administracinis teismas bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija, išskyrus įstatymais nustatytus atvejus, kai bylą nagrinėja vienas teisėjas.

Aukščiausiasis Teismas apeliacinius skundus nagrinėja ir teismo sprendimus peržiūri trijų teisėjų kolegija; ginčiuose dėl kompetencijos kolegiją sudaro trys arba penki teisėjai.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos apie Slovėnijos teismus galima rasti oficialioje Slovėnijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo interneto svetainėje.

Susijusios nuorodos

Teisminės institucijos

Paskutinis naujinimas: 02/11/2016

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Slovakija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Slovakijos specializuotų teismų sistemą.

Administraciniai teismai

Už administracinių bylų nagrinėjimą iš esmės atsako **apygardos teismai ir Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas**.

Slovakijos Respublikoje nėra administracinių teismų, vietoj jų veikia atskiros administracinių bylų teisėjų kolegijos.

Specializuoti teismai

Konstitucinis Teismas

🇸🇰 **Slovakijos Respublikos Konstitucinis Teismas** yra nepriklausoma teisminė institucija, jo kompetencija – spręsti dėl įstatymų 🇸🇰 **konstitucingumo**.

Konstitucinio Teismo būstinė įsikūrusi Košice, adresu Hlavná 110, Košice 042 65 a; dar vienas jo skyrius įsikūręs Bratislavoje, adresu Župne námestí 12.

Kompetencija

Pagal Slovakijos Respublikos Konstituciją Konstitucinis Teismas sprendžia, ar:

įstatymai atitinka Konstituciją, konstitucinius įstatymus ir tarptautines sutartis, kurioms **Slovakijos Respublikos Nacionalinė Taryba** yra pritarusi ir kurios ratifikuotos ir paskelbtos įstatymo nustatyta tvarka;

vyrriausybės norminiai teisės aktai, visuotinai teisiškai privalomi vyriausybės ministerijų ir kitų centrinių valstybės administravimo subjektų norminiai teisės aktai atitinka Konstituciją, konstitucinius įstatymus ir tarptautines sutartis, kurioms Slovakijos Respublikos Nacionalinė Taryba yra pritarusi ir kurios ratifikuotos ir paskelbtos įstatymo nustatyta tvarka;

visuotinai teisiškai privalomi norminiai teisės aktai atitinka Konstituciją (68 straipsnis), konstitucinius įstatymus ir tarptautines sutartis, kurioms Slovakijos Respublikos Nacionalinė Taryba yra pritarusi ir kurios ratifikuotos ir paskelbtos įstatymo nustatyta tvarka, nebent sprendimą priimti privalo kitas teismas; vietos administravimo subjektų visuotinai teisiškai privalomi norminiai teisės aktai ir teritorinės savivaldos subjektų visuotinai teisiškai privalomi norminiai teisės aktai (pagal 71 straipsnio 2 dalį) atitinka Konstituciją, konstitucinius įstatymus ir įstatymo nustatyta tvarka oficialiai paskelbtas tarptautines sutartis;

vyriausybės norminiai teisės aktai ir ministerijų ir kitų centrinių administravimo subjektų visuotinai teisiškai privalomi norminiai teisės aktai atitinka Konstituciją, konstitucinius įstatymus ir įstatymo nustatyta tvarka oficialiai paskelbtas tarptautines sutartis, nebent sprendimą priimti privalo kitas teismas. Be to, Konstitucinis Teismas privalo:

spręsti dėl tarptautinių sutarčių, dėl kurių susitarta derybomis, kurioms reikalingas Slovakijos Respublikos Nacionalinės Tarybos pritarimas ir kurios turi atitikti Konstituciją ir konstitucinius įstatymus, atitikties;

spręsti, ar pagal piliečių reikalavimą ar Slovakijos Respublikos Nacionalinės Tarybos sprendimu (pagal 95 straipsnio 1 dalį) paskelbto referendumo dalykas atitinka Konstituciją ar konstitucinį įstatymą;

spręsti ginčus dėl kompetencijos tarp centrinių administravimo subjektų, nebent įstatyme nustatyta, kad šiuos ginčus turi spręsti kita valstybės institucija; nagrinėti fizinių ar juridinių asmenų skundus dėl jų pagrindinių žmogaus teisių ar laisvių pažeidimo tarptautine sutartimi, kurią ratifikavo Slovakijos Respublika ir kuri paskelbta įstatymo nustatyta tvarka, nebent šių teisių ir laisvių apsaugos klausimus turi nagrinėti kitas teismas;

nagrinėti teritorinės savivaldos institucijų skundus dėl sprendimų ar veiksmų savivaldos srityje prieštaravimo Konstitucijai ar neteisėtumo, nebent šių institucijų teisių apsaugos klausimus turi nagrinėti kitas teismas;

aiškinti Konstituciją ar konstitucinį įstatymą, kai iškyla ginčytinas klausimas;

nagrinėti skundus dėl sprendimų patikrinti parlamento nario įgaliojimus;

spręsti, ar rinkimai (Slovakijos Respublikos Prezidento, Nacionalinės Tarybos ar vietos savivaldos institucijų) surengti pagal Konstituciją ir įstatymus;

nagrinėti skundus dėl referendumo ar plebiscito dėl Slovakijos Respublikos Prezidento nušalinimo rezultatų;

spręsti, ar sprendimas likviduoti politinę partiją ar judėjimą arba sustabdyti jo politinę veiklą atitinka Konstituciją ir kitus įstatymus;

spręsti dėl Nacionalinės Tarybos pradėtos apkalto procedūros Slovakijos Respublikos Prezidentui dėl sąmoningo Konstitucijos pažeidimo ar valstybės išdavimo;

spręsti, ar sprendimas dėl išimtinių aplinkybių ar nepaprastosios padėties paskelbimo valstybėje ir kiti su šiuo sprendimu susiję sprendimai priimti laikantis Konstitucijos ir konstitucinių įstatymų.

Teismo sudėtis

Konstitucinį Teismą sudaro **13 teisėjų**.

Konstitucinio Teismo teisėjus skiria Slovakijos Respublikos Prezidentas Nacionalinės Tarybos siūlymu 12 metų kadencijai. Nacionalinė Taryba turi pasiūlyti du kartus daugiau kandidatų, nei jų turi paskirti Prezidentas.

Kita svarbi informacija

Konstitucinio Teismo sprendimus priima **3 teisėjų kolegija** arba **teisėjų plenarinė sesija**.

Konstitucinio Teismo sprendimai yra galutiniai ir neskundžiami.

Konstitucinis Teismas gali pradėti bylą, jeigu **kreipiasi**:

bent vienas penktadalis visų Slovakijos Respublikos Nacionalinės Tarybos narių;

Slovakijos Respublikos Prezidentas;

Slovakijos Respublikos vyriausybė;

teismas;

generalinis prokuroras;

bet kuris asmuo, turintis teisę kreiptis į teismą, kaip nustatyta 127 straipsnyje (fizinių ir juridinių asmenų skundai) ir 127a straipsnyje (teritorinės savivaldos subjektų skundai);

Slovakijos Respublikos Aukščiausioji audito institucija, kaip nustatyta 126 straipsnio 2 dalyje (neatsižvelgiant į Aukščiausiosios audito institucijos jurisdikciją);

ombudsmenas, kai klausimas susijęs su teisės akto konstitucingumu, kaip nustatyta 125 straipsnio 1 dalyje (neatsižvelgiant į tai, ar referendumo, kuris turi būti rengiamas gavus piliečių peticiją, arba Slovakijos Respublikos Nacionalinės Tarybos rezoliucijos dalykas atitinka Konstituciją ir (arba) konstitucinius įstatymus) ir kai toliau taikant tokį teisės aktą gali būti pažeistos pagrindinės teisės ar laisvės arba žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, įtvirtintos tarptautinėje sutartyje, kurią Slovakijos Respublika ratifikavo ir paskelbė įstatymų nustatyta tvarka.

tarptautinėje sutartyje, kurią Slovakijos Respublika ratifikavo ir paskelbė įstatymų nustatyta tvarka.

Teisinių duomenų bazės

 [Slovakijos Respublikos Konstitucinio Teismo interneto svetainėje](#) nemokamai galima susipažinti su:

teismo sprendimais,

pranešimais apie išvadas ir nutarimus,

pranešimais spaudai,

tarptautine veikla,

informacija apie teismą.

Specialusis baudžiamųjų bylų teismas

Specialusis baudžiamųjų bylų teismas, esantis Pezinoke, įkurtas 2009 m. vietoj Specialiojo teismo. Baudžiamųjų bylų teismas nagrinėja baudžiamąsias bylas. Tai yra pirmosios instancijos teismas, veikiantis tokiu pat lygmeniu, kaip apygardos teismai. Šio teismo kompetencija ir funkcijos nustatytos Specialiojo baudžiamųjų bylų teismo įstatymu Nr. 291/2009 su pakeitimais.

Slovakijos Respublikos specialiojo baudžiamųjų bylų teismo kontaktiniai duomenys:

Adresas: Suvorovova č. 5/A, P.O.BOX 117, 902 01 Pezinok

Telefonas +421 33 69 032 14

Faksas +421 33 69 032 72

Kompetencija

Specialiojo baudžiamųjų bylų teismo jurisdikcijai priklauso nagrinėti bylas, susijusias su šiomis nusikalstamomis veikomis:

pirmo laipsnio žmogžudystė;

prievarta ir nederama įtaka vykdant viešuosius pirkimus ir viešus aukcionus, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 266 straipsnio 3 dalyje;

valiutos ir vertybinių popierių klastojimu ir padirbinėjimu, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 270 straipsnio 4 dalyje;

valstybės pareigūno piktnaudžiavimu įgaliojimais, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 326 straipsnio 3 ir 4 dalyse, ir b, c, e, f, g, h, k arba l punktuose nurodytomis nusikalstamomis veikomis;

kyšio paėmimu, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 328–331 straipsniuose;

kyšio davimu, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 332–335 straipsniuose;

netiesiogine korupcija, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 336 straipsnyje;

rinkėjų papirkinėjimu, kaip nustatyta Baudžiamojo kodekso 336a straipsnyje;

nusikalstamų ar teroristų grupių kūrimu, jų veiklos organizavimu ar skatinimu;

nusikalstamų ar teroristų grupių padarytais itin sunkiais nusikaltimais;

nusikaltimais nuosavybei, kaip nustatyta specialiosios Baudžiamojo kodekso dalies ketvirtame skyriuje, arba ekonominiais nusikaltimais, kaip nustatyta specialiosios Baudžiamojo kodekso dalies penktame skyriuje, kai dėl nusikaltimo padaryta žala arba gauta nauda bent 25 000 kartų viršija nedidelę žalą, nustatytą Baudžiamajame kodekse, arba kai dėl padaryto nusikaltimo atsiradusi žala bent 25 000 kartų viršija nedidelę žalą, nustatytą Baudžiamajame kodekse;

žala Europos Bendrijų finansiniams interesams;

su a–k arba l punktuose išvardytomis nusikalstamomis veikomis susijusiais nusikaltimais, kai įvykdomos bylų sujungimo sąlygos.

Paskutinis naujinimas: 18/03/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Suomija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Suomijos teismų sistemą.

Specializuoti teismai

Suomijos specializuotų teismų uždaviniai numatyti atskiruose teisės aktuose. Specializuoti teismai buvo sukurti nagrinėti tokias bylas, kurių negali nagrinėti bendrosios kompetencijos ar administraciniai teismai, nes tam reikia specialiųjų žinių. Specializuotų teismų sudėtis paprastai priklauso nuo atitinkamai sričiai reikalingų specialiųjų žinių. Specializuoti teismai yra šie:

Darbo ginčų teismas;

Komercinis teismas;

Socialinio draudimo teismas;

Aukštasis apkalto teismas.

Darbo ginčų teismas

Darbo ginčų teismas nagrinėja ir sprendžia ginčus dėl Darbo sutarčių įstatymo, Valstybės tarnautojų darbo sutarčių įstatymo, Savivaldybių tarnautojų darbo sutarčių įstatymo ir valstybės tarnautojų darbo sutartis su Evangelikų liuteronų bažnyčia reglamentuojančio teisės akto aiškinimo. Darbo teismas taip pat nagrinėja ginčus, susijusius su valstybės tarnautojų sutartimis ir darbuotojų kolektyvinėmis sutartimis.

Komercinis teismas

Komercinis teismas nagrinėja Vartotojų teisių apsaugos įstatymo, Vartotojų ombudsmeno įstatymo ir Vertybinių popierių rinkos įstatymo reglamentavimo sričiai priklausančius klausimus. Remdamasis kredito įstaigų ir verslininkų susitarimus reglamentuojančiu įstatymu Komercinis teismas taip pat nagrinėja ginčus dėl prekybos bei sutarčių sąlygų ir Konkurencijos ribojimo įstatymo pažeidimus.

Socialinio draudimo teismas

Socialinio draudimo teismas yra specialus administracinės teisės teismas. Jis yra kompetentingas nagrinėti jo jurisdikcijai priskirtas su pajamų garantijomis susijusias bylas. Be kitų bylų, šis teismas nagrinėja įvairius su sveikatos draudimu ir draudimu nuo nelaimingų atsitikimų susijusius ginčus, apeliacinius skundus dėl Pensijų apeliacijų valdybos, Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų apeliacijų valdybos, Socialinio draudimo institucijų valdybos ir Nedarbo apeliacijų valdybos priimtų sprendimų.

Aukštasis apkalto teismas

 Aukštasis apkalto teismas yra specializuotas teismas, nagrinėjantis bylas, kuriose kaltinimai piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi pareikšti ministrams, taip pat Aukščiausiojo Teismo ir Aukščiausiojo administracinio teismo teisėjams ir tam tikriems vyresniesiems valstybės tarnautojams. Aukštasis apkalto teismas šaukiamas pagal poreikį.

Papildoma informacija

 Suomijos teismų interneto svetainėje skelbiama informacija apie Suomijos teismų sistemą. Tai vieno langelio portalas, kuriame teikiama informacija apie teismus, prokurorus, teisėsaugos institucijas ir teisinę pagalbą.

Pavyzdžiui, portale skelbiama naujausia apeliacinių teismų ir administracinių teismų praktikos medžiaga, taip pat nuorodos į visų teismų interneto svetaines.

Paskutinis naujinimas: 08/02/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisiųjų įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba () neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Švedija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Švedijos specializuotų teismų sistemą.

Specializuoti teismai

Yra keletas specialių ir specialiosios jurisdikcijos teismų, kurie nagrinėja tam tikrų rūšių bylas ir klausimus:

 Darbo teismas nagrinėja darbo ginčus. Darbo ginčai – tai su darbuotojų ir darbdavių santykiais susiję ginčai. Paprastai Darbo teismas yra pirmoji ir vienintelė instancija, kuri yra kompetentinga spręsti darbo ginčus. Nepaisant to, kai kuriuos darbo ginčus pirmiausia nagrinėja apylinkės teismas, o po to galima pateikti apeliacinį skundą Darbo teismui, kuris yra antrosios ir paskutinės instancijos teismas.

 Rinkos teismas, be kita ko, nagrinėja ginčus pagal Konkurencijos įstatymą ir Rinkodaros veiklos įstatymą.

 Apeliacinių skundų dėl patentų teismas nagrinėja apeliacinius skundus dėl Švedijos patentų registravimo tarnybos priimtų sprendimų dėl patentų, prekės ženklų bei dizaino ir kt. Apeliacinių skundų dėl patentų teismo sprendimai skundžiami **Aukščiausiam administraciniam teismui**.

Žemės ir aplinkos apsaugos teismai nagrinėja bylas, susijusias su veikla vandens telkiniuose ir aplinkai pavojinga veikla, sveikatos apsaugos, gamtos išsaugojimo, atliekų surinkimo, užterštų vietovių, pavojingų atliekų, žalos aplinkai ir jos atlyginimo klausimais, statybos, griovimo ir žemės leidimų pagal Planavimo ir statybos įstatymą klausimais, sklypų nuoma, skundais dėl planavimo klausimų, žemės padalijimo, servituto ir eksproprijavimo. Yra penki žemės ir aplinkos apsaugos teismai, kurie yra specializuotieji teismai, veikiantys Nakos, Vanersborgo, Vaksjo, Umėjos ir Ostersundo apylinkėse. Žemės ir aplinkos apsaugos teismų nuosprendžiai ir sprendimai gali būti apskųsti Žemės ir aplinkos apsaugos apeliaciniam teismui, priklausančiam Svea apeliaciniam teismui. Apeliaciniai skundai dėl apskųstų ir Žemės ir aplinkos apsaugos apeliaciniame teisme išnagrinėtų bylų gali būti pateikti Aukščiausiam Teismui.

Jūrų teismai nagrinėja bylas, kurioms taikomas Švedijos jūrų kodeksas (1994:1009). Yra septyni apylinkių teismams priklausantys jūrų teismai Lulėje, Sundsvalyje, Stokholme, Kalmare, Malmėje, Giotenburge ir Karlštade.

Migracijos teismai peržiūri Švedijos migracijos valdybos priimtus sprendimus dėl užsieniečių ir pilietybės. Migracijos bylų teismai – tai specializuotieji teismai, priklausantys Malmės, Giotenburgo ir Stokholmo administraciniam teismams. Migracijos bylų teismų nuosprendžiai ir sprendimai gali būti apskųsti Apeliaciniam migracijos bylų teismui, priklausančiam Stokholmo administraciniam teismui.

Kai kurių rūšių ginčus dėl nuomos ir išsinuomoto nekilnojamojo turto sprendžia regioniniai nuomos ir turto nuomos bylų teismai. Jie yra **pusiau teisminės institucijos**, turinčios panašius įgaliojimus, kaip ir teismai.

Kiti specializuoti teismai

Švedijoje nėra nei konstitucinio, nei panašaus teismo.

Paskutinis naujinimas: 19/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([en](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Specializuoti teismai - Anglija ir Velsas

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie kai kuriuos Anglijos ir Velso specializuotus teismus, įskaitant specialiosios jurisdikcijos teismus

Administraciniai teismai

Per pastarąjį laikotarpį Jungtinėje Karalystėje įgyvendinta nauja bendra specialiosios jurisdikcijos teismų sistema. Daugiau informacijos apie specialiosios jurisdikcijos teismus galima rasti [Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos](#) interneto svetainėje.

Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas yra bendros kompetencijos teismas. Jo pagrindinė funkcija – nagrinėti apeliacinius skundus dėl vyriausybės sprendimų tose srityse, kurios priskiriamos šio specialiosios jurisdikcijos teismo jurisdikcijai. Tam tikrais klausimais jo jurisdikcija apima visą Jungtinę Karalystę. Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismą šiuo metu sudaro šešios kolegijos:

Socialinių teisių kolegija,

Sveikatos, švietimo ir socialinės rūpybos kolegija,

Karo pensijų ir kompensacijų kariškiams kolegija,

Mokesčių kolegija,

Bendroji reguliavimo kolegija,

Imigracijos ir prieglobsčio kolegija.

Netrukus bus sukurta septintoji – Žemės nuosavybės ir būsto – kolegija.

Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas

Aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas įsteigtas apeliaciniams skundams dėl pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismo sprendimų nagrinėti. Jo jurisdikcija apima visą Jungtinę Karalystę, ji taip pat sudaro kelios kolegijos. Šiam teismui taip pat suteikti įgaliojimai vykdyti teisminę priežiūrą Aukštojo teismo perduotose bylose. Šiuo metu veikia keturios kolegijos:

Administracinė apeliacinių skundų kolegija,

Žemės kolegija,

Mokesčių ir Kanclerio kolegija,

Imigracijos ir prieglobsčio kolegija.

Darbo ginčų teismai ir apeliaciniai darbo ginčų teismai

Darbo ginčų teismai ir apeliaciniai darbo ginčų teismai yra atskirti nuo pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismo ir aukštesniojo specialiosios jurisdikcijos teismo, tačiau šios institucijos glaudžiai susijusios.

Apskritai specialiosios jurisdikcijos teismų procesas yra ne toks formalus kaip kituose teismuose. Specialiosios jurisdikcijos teismų nariai gali būti kitų sričių specialistai ar ekspertai, pavyzdžiui, gydytojai ir specialaus išsilavinimo neturintys asmenys, tačiau pirmininkas beveik visada turi teisininko kvalifikaciją.

Anglijoje ir Velse Administracinio teismo veikla apima administracinės teisės jurisdikciją, taip pat žemesnių teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų priežiūros jurisdikciją.

Specializuoti teismai

Anglijoje ir Velse veikia šie specializuoti teismai:

Koronerio teismuose koroneris (kartais pasitelkdamas prisiekusiuosius) tiria smurtinių, nenatūralių ir įtartinių mirčių priežastis, taip pat staigios mirties, kai mirties priežastis nežinoma, atvejus.

Globos teismas priima sprendimus dėl neveiksnių suaugusiųjų (kartais ir vaikų) nuosavybės, reikalų, sveikatos priežiūros ir asmeninės gerovės. Šis teismas taip pat turi įgaliojimus spręsti, ar asmuo yra veiksnus priimti tam tikrą sprendimą. Tai aukštesnės instancijos teismas, kuriame saugomi procesinių veiksmų protokolai, taigi jis gali sukurti precedentus.

Karo lauko teismai nagrinėja ginkluotųjų pajėgų nariams iškeltas bylas, kurioms taikytina karo teisė.

Bažnytiniai teismai sprendžia klausimus, susijusius su Anglikonų bažnyčia ir bažnyčios teise.

Susijusios nuorodos

[Jos Didenybės teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba](#)

Paskutinis naujinimas: 12/06/2017

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Specializuoti teismai - Šiaurės Airija

Šioje dalyje pateikiama informacija apie Šiaurės Airijos teismų tarnybos administruojamus specializuotus teismus.

Kelis Šiaurės Airijoje veikiančius specializuotus teismus administruoja teisingumo ministerija. Praktikoje šias funkcijas atlieka Šiaurės Airijos teismų tarnyba (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service, NICTS*), vykdomasis šios ministerijos padalinys.

Teisingumo ministerija pagal įstatymus atsako už šių teismų veiklą:

globos bylas nagrinėjantį teismą (*Care Tribunal*);

labdaros bylas nagrinėjantį teismą (*Charity Tribunal*);

skundus dėl nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimo nagrinėjantį Šiaurės Airijos teismą (*Criminal Injuries Compensation Appeals Panel*);
žemės nuosavybės bylas nagrinėjantį teismą (*Lands Tribunal*);
skundus dėl skirto psichiatrinio gydymo nagrinėjantį teismą (*Mental Health Review Tribunal*);
sveikatos ir saugos bylas nagrinėjantį teismą (*Health and Safety Tribunal*);
skundus dėl baudų už KET pažeidimus nagrinėjantį Šiaurės Airijos teismą (*Northern Ireland Traffic Penalty Tribunal*);
skundus dėl žemės mokesčio nustatymo nagrinėjantį Šiaurės Airijos teismą (*Northern Ireland Valuation Tribunal*);
socialinės apsaugos ir vaiko teisių bylų teisėjus (*Social Security Commissioners and Child Support Commissioners*);
bylas dėl specialiųjų švietimo poreikių ir negalios nagrinėjantį teismą (*Special Educational Needs and Disability Tribunal*);
1972 m. Šiaurės Airijos akto dėl sveikatos ir asmens socialinių paslaugų 11 priedu įsteigtą teismą (*Tribunal under Schedule 11 to the Health and Personal Social Services Order 1972*).

2010 m. balandį NICTS administracinei atsakomybei priskirtos tam tikrus socialinio pobūdžio skundus nagrinėjanti apeliacinė tarnyba (*Appeals Service*) ir nuomos ginčus nagrinėjanti įstaiga (*Rent Assessment Panel*), kurios abi administruojamos remiantis tarpžinybinio susitarimu su Bendruomenių ministerija. Įgyvendinant specializuotų teismų reformą įstatymo nustatyta tvarka jas abi ketinama priskirti NICTS.

Be to, remdamasi tarpžinybinio susitarimu, NICTS teikia administracinę pagalbą visoje Jungtinėje Karalystėje veikiantiems teismams, įsikūrusiems Šiaurės Airijoje, įskaitant mokesčių teismą, migracijos ir prieglobsčio teismą, Informacijos teismą, nagrinėjantį skundus dėl duomenų apsaugos, ir Aukštojo teismo Administracinę apeliacinių skundų kolegiją.

Daugiau informacijos apie Šiaurės Airijos teismų tarnybos administruojamus Šiaurės Airijos specializuotus teismus ir jų kontaktinius duomenis rasite [☞ Šiaurės Airijos teismų tarnybos svetainėje](#).

Susijusios nuorodos

[☞ Šiaurės Airijos teismų tarnyba](#)

Paskutinis naujinimas: 10/07/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Specializuoti teismai - Škotija

Šiame puslapyje aprašomi kai kurie Škotijos specializuoti teismai.

Administraciniai teismai

2007 m. imta tobulinti naują bendrą Jungtinės Karalystės specialiosios jurisdikcijos teismų sistemą. Ši nauja sistema vis dar formuojama. Informacijos apie specialiosios jurisdikcijos teismus galima rasti [☞ Specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos interneto svetainėje](#). Škotijoje taip pat yra keletas teismų, nagrinėjančių bylas, susijusias su perduotos kompetencijos sritimis. Šiuo metu vykdoma reformos programa, kuria siekiama suvienodinti aukščiausiujų teismų pareigūnų sistemą ir supaprastinti teismų struktūrą.

Jungtinės Karalystės pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas

Jungtinės Karalystės pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismas yra bendros kompetencijos teismas. Jo pagrindinė funkcija – nagrinėti apeliacinius skundus dėl vyriausybės sprendimų tose srityse, kurios priskiriamos šio specialiosios jurisdikcijos teismo jurisdikcijai. Tam tikrais klausimais jo jurisdikcija apima visą Jungtinę Karalystę, įskaitant Škotiją. Pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismą sudaro keturios kolegijos. Be to, teisme kuriami nauji skyriai, nes jo kompetencijai priskiriamos naujos sritys. Šiuo metu veikia šios keturios kolegijos:

Socialinių teisių kolegija,

Sveikatos, švietimo ir socialinės rūpybos kolegija,

Karo pensijų ir kompensacijų kariškiams kolegija,

Mokesčių kolegija.

Jungtinės Karalystės aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas

Jungtinės Karalystės aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismas įsteigtas apeliaciniams skundams dėl Jungtinės Karalystės pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismo sprendimų nagrinėti ir šio teismo sprendimų vykdymui užtikrinti. Jo jurisdikcija apima visą Jungtinę Karalystę, ji taip pat sudaro kelios kolegijos. Šiam teismui taip pat suteikti įgaliojimai vykdyti neskundžiamų bylų teisminę priežiūrą.

Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismai

Škotijoje yra maždaug 20 atskirų įstatymais nustatytų specialiosios jurisdikcijos teismų, kurie buvo įsteigti, kad nagrinėtų apeliacinius skundus dėl įvairių vyriausybės ir viešųjų institucijų sprendimų, priimtų pagal Škotijos parlamentui ir vyriausybei perduotus įgaliojimus. Kiekvienam specialiosios jurisdikcijos teismui vadovauja atskiras pirmininkas ir kiekvienam priklauso skirtingi vykdymo įgaliojimai. Jų jurisdikcija įvairi – nuo apeliacinių skundų dėl baudų už transporto priemonės stovėjimą nagrinėjimo iki sunkia psichikos liga sergančių pacientų privalomo gydymo ir suvaržymo priemonių taikymo.

Škotijoje apeliaciniai skundai dėl Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų sprendimų nagrinėjami civilinių bylų teismuose, juos taip pat gali svarstyti vyriausieji teisėjai ir Sesijų teismas.

Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų reforma

Škotijos vyriausybė pradėjo Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų sistemos reformą. Pagal 2013 m. pavasarį priimtus teisės aktus Škotijoje paskirtas vyriausiasis teisėjas, lordas pirmininkas, Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismo vadovybė, kurią sudaro pirmosios pakopos ir aukštesnysis specialiosios jurisdikcijos teismai, panašiai kaip pirmiau aprašytame Jungtinės Karalystės modelyje. Aukštesniosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismai prisiima atsakomybę už daugelio apeliacinių skundų dėl pirmosios pakopos specialiosios jurisdikcijos teismų sprendimų nagrinėjimą, todėl tokie skundai nebepriklauso teismų jurisdikcijai.

Specialiosios jurisdikcijos teismų praktika

Apskritai Jungtinės Karalystės ir Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismų procesas yra ne toks formalus kaip kitų teismų. Specialiosios jurisdikcijos teismų nariai gali būti kitų sričių specialistai ar ekspertai, pavyzdžiui, gydytojai ir specialaus išsilavinimo neturintys asmenys, tačiau pirmininkas beveik visada turi teisininko kvalifikaciją.

Administracinės teisės bylas Škotijoje nagrinėja (atlieka teisminę priežiūrą) **Sesijų teismas**. [☞ Škotijos žemės bylų teismas](#) nagrinėja su žeme susijusių prievolių vykdymą ar jų pakeitimus ir kompensacijos už privalomą išpirkimą klausimus.

Specializuoti teismai

Kai **Škotijoje** civilinėje ar baudžiamojoje byloje kyla konstitucinis klausimas, kurio pagrindas – susitarimai dėl Jungtinės Karalystės perduotų sričių (pavyzdžiui, žmogaus teisių klausimai), šią bylą gali nagrinėti Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas.

Kiti teismai:

Lordo Lyono teismas sprendžia heraldikos klausimus;

[Škotijos žemės teismas](#) sprendžia nuomotojų ir nuomininkų ginčus.

Susijusios nuorodos

[Specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba](#), [Škotijos žemės bylų teismas](#), Lordo Lyono teismas, [Škotijos žemės teismas](#), Škotijos specialiosios jurisdikcijos teismai

Paskutinis naujinimas: 06/02/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.